

НУБІП України

НУБІП України

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

11.06 - МР. 1738 "С" 2021.11.02. 002. ПЗ

КОБЗАР ЮЛІ ОЛЕКСАНДРІВНИ

2021 р.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Економічний факультет
УДК 657.42:336.74

ПОГОДЖЕНО
Декан економічного факультету

ДОНУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри статистики та
економічного аналізу

Діброва А.Д.

Лазаришина І.Д.

(підпис)

(підпис)

2021р.

2021р.

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему
"Обліково-аналітичне забезпечення управління грошовими коштами"

Спеціальність

071 – "Облік і оподаткування"

Освітня програма

Облік і аудит

Орієнтація освітньої програми

освітньо-професійна

Гарант освітньої програми

д.е.н., професор

(науковий ступінь та вчене звання)

Керівник кваліфікаційної

магістерської роботи

к.е.н., доцент

(науковий ступінь та вчене звання)

Калюга Є.В.

(підпис)

(ПІБ)

Богданюк О.В.

(підпис)

(ПІБ)

Виконала

Кобзар Ю.О.

(підпис)

(ПІБ студента)

Київ 2021

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Економічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри статистики та
економічного аналізу

д.е.н., проф. Лазаришина І.Д.

2021р.

ЗАВДАННЯ

до виконання магістерської кваліфікаційної роботи студентці

Кобзар Юлії Олександрівні

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Спеціальність

071 – "Облік і оподаткування"

Освітня програма

Облік і аудит

Орієнтація освітньої програми освітньо - професійна

Тема магістерської роботи: «Обліково-аналітичне забезпечення управління грошовими коштами»

Затверджена наказом ректора НУБіП України від "12" листопада 2020 р. №1738 «С»

Термін подання завершеної роботи на кафедру 02.12.2021

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи: Закони й нормативні документи України з питань обліку та аналізу операцій з грошовими коштами, наукові праці вітчизняних вчених, дані первинної документації та фінансової звітності

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи:

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. розкрити теоретичні та методичні положення обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими коштами;
2. розглянути методику бухгалтерського обліку грошових коштів та їх еквівалентів на підприємстві
3. провести аналіз грошових активів та їх вплив на ефективність управління підприємством;

Перелік графічного матеріалу: таблиці, рисунки.

Дата видачі завдання "13" листопада 2020 р.

Керівник магістерської
кваліфікаційної роботи

Богданюк О.В.

НУБІП України

ВСТУП

Розділ 1. Теоретико-методичні основи обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими коштами.....

1. Економічна сутність грошових коштів та їх еквівалентів як об'єктів обліку та аналізу.....

2. Інформаційне та нормативно-правове забезпечення управління грошовими коштами.....

3. Функції та завдання обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими коштами

Висновки до 1 розділу.....

Розділ 2. Облікове забезпечення управління грошовими коштами на підприємстві.....

1. Організаційно-економічна характеристика підприємства як об'єкта дослідження.....

2. Організація облікового забезпечення управління грошовими коштами..

3. Облік операцій з грошовими коштами на підприємстві: синтетичний та аналітичний.....

4. Розкриття інформації про грошові кошти у фінансовій звітності.....

5. Особливості обліку операцій з грошовими коштами в умовах використання інформаційних систем

Висновки до 2 розділу.....

Розділ 3. Аналіз в системі управління грошовими коштами підприємства

1. Теоретико-методичні аспекти аналізу в системі управління грошовими коштами підприємства.....

2. Аналіз ефективності та інтенсивності використання грошових потоків.

3. Планування об'ємів, структури грошових потоків та оптимізація середнього залишку.....

4. Шляхи підвищення ефективності управління грошовими потоками підприємства.....

Висновки до 3 розділу.....

ВИСНОВКИ.....

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....

ДОДАТКИ.....

НУБІП України

ВСТУП

В сучасній ринковій економіці облік і аналіз це особливо важливі функції ефективного управління виробничими й комерційними структурами, інструментом контролю щодо раціонального та економічного використання ресурсів із метою досягнення комерційного успіху та виконання фінансових зобов'язань перед державою.

Сучасні перетворення у країні задають нові вимоги до рівня якості обліково-аналітичної інформації, яку потребують керівники господарських суб'єктів, щоб приймати обґрунтовані управлінські рішення, які впливають на здатність підприємства «вижити» у жорсткому ринковому середовищі. Цим зумовлена необхідність удосконалення обліково-аналітичного забезпечення діяльності господарюючих суб'єктів в цілому і в розрізі окремих об'єктів, одним з яких є грошові кошти.

Актуальність дослідження полягає в ефективному використанні грошових коштів та вмінні їх правильно обліковувати і аналізувати; для ведення обліку грошових коштів потрібні численні знання законодавчих норм, правил та порядку, що постійно змінюються; бажана ефективність господарської діяльності, стійкий фінансовий стан можуть бути досягнуті лише при достатньому та узгодженому контролі над рухом прибутку, оборотного капіталу та грошових коштів.

Мета магістерської роботи - висвітлити теоретико-методичні основи обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими коштами, методика їх обліку та аналізу на прикладі діючого підприємства і надати рекомендації щодо ефективного їх використання.

Завданнями магістерської роботи:

- розкрити теоретичні та методичні положення обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими коштами;
- розглянути методику бухгалтерського обліку грошових коштів та їх еквівалентів на підприємстві;

НУБІП УКРАЇНИ

- провести аналіз грошових активів та їх вплив на ефективність управління підприємством;
- викласти інформацію про грошові кошти та їх еквіваленти при відображенні в фінансовій звітності підприємств.

НУБІП УКРАЇНИ

Об'єктом дослідження стала діюча система бухгалтерського обліку і аналізу в Товаристві з обмеженою відповідальністю «Декатлон Україна» (м. Київ), зокрема стан та рух грошових активів.

НУБІП УКРАЇНИ

Предметом дослідження є система, що включає в себе теоретичні, організаційні, методологічні та практичні питання, щодо обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими активами на підприємстві.

НУБІП УКРАЇНИ

При написанні дипломної роботи були використані загальнонаукові методи, що ґрунтуються на розкритті теорій, методик та організації обліку операцій з грошовими коштами із застосуванням системного підходу.

НУБІП УКРАЇНИ

Теоретико-методологічною основою дослідження являється діалектичний метод наукового пізнання. Вирішення поставлених завдань досягається шляхом застосування таких загальнонаукових методів, як наукова абстракція, індукція і дедукція, аналіз та синтезу, порівняння, спостереження й узагальнення.

НУБІП УКРАЇНИ

Методологічною та інформаційною основою магістерської роботи є наукові праці, нормативні та законодавчі акти, Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, офіційні статистичні дані, Інтернет-ресурси, результати особистих спостережень, матеріали ТОВ «Декатлон Україна».

НУБІП УКРАЇНИ

Магістерська робота включає в себе вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел та додатки.

НУБІП УКРАЇНИ

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОШОВИМИ КОШТАМИ

1.1. Економічна сутність грошових коштів та їх еквівалентів як об'єктів обліку та аналізу

Функціонування підприємства неможливе без використання фінансових ресурсів. Основне місце серед вказаної сукупності належить грошовим коштам.

Їх надходження та витрачання формується на основі господарських операцій та вимагає суворого цільового спрямування на досягнення поставлених господарських завдань підприємства. Порушення наведених умов призводить до дисбалансу інших складових господарських засобів, технічної відсталості виробництва та фінансової залежності суб'єкта господарювання. Отже,

ефективність управління грошовими коштами, яка залежить від своєчасного та оптимального контролю використання коштів, визначається рівнем фінансової стабільності та можливістю подальшого розвитку підприємства. Тобто, грошові кошти являються одним з найвагоміших факторів, які визначають фінансове становище підприємства та його життєздатність. Значущість і роль грошей на рівні підприємства обумовлюється доцільністю та їх окремого детального дослідження, визначенням стратегії й тактики управління.

В економічній літературі можна зустріти багато різних трактувань поняття «грошові кошти», для позначення якого в науковому обороті використовується широкий спектр термінів: «гроші», «грошові активи», «готівка», «фінансові ресурси», що призводить до неоднозначного розуміння сутності цих понять і викликає проблемні питання в бухгалтерському обліку цих об'єктів.

Грошові кошти – це реальні гроші, за допомогою їх підприємство розраховується із постачальниками й іншими контрагентами за придбані товари та/або надані послуги. Поняття «грошові кошти» більшістю науковців описуються як найліквідніші активи підприємства. Проте дане визначення не

може в добратати в повному обсязі їх сутності, тому що грошові кошти також використовуються для здійснення розрахунків

Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 «Звіт про рух грошових коштів» визначає грошові кошти як готівку в касі та депозити до запитання.

Відповідно до Методичних рекомендацій з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств грошові кошти – готівка, кошти на рахунках у банку та депозити до запитання.

Абсолютна ліквідність – це основна характеристика, яка відрізняє грошові кошти з-поміж інших активів підприємства.

Класифікація грошових коштів наведена на рисунку 1.1

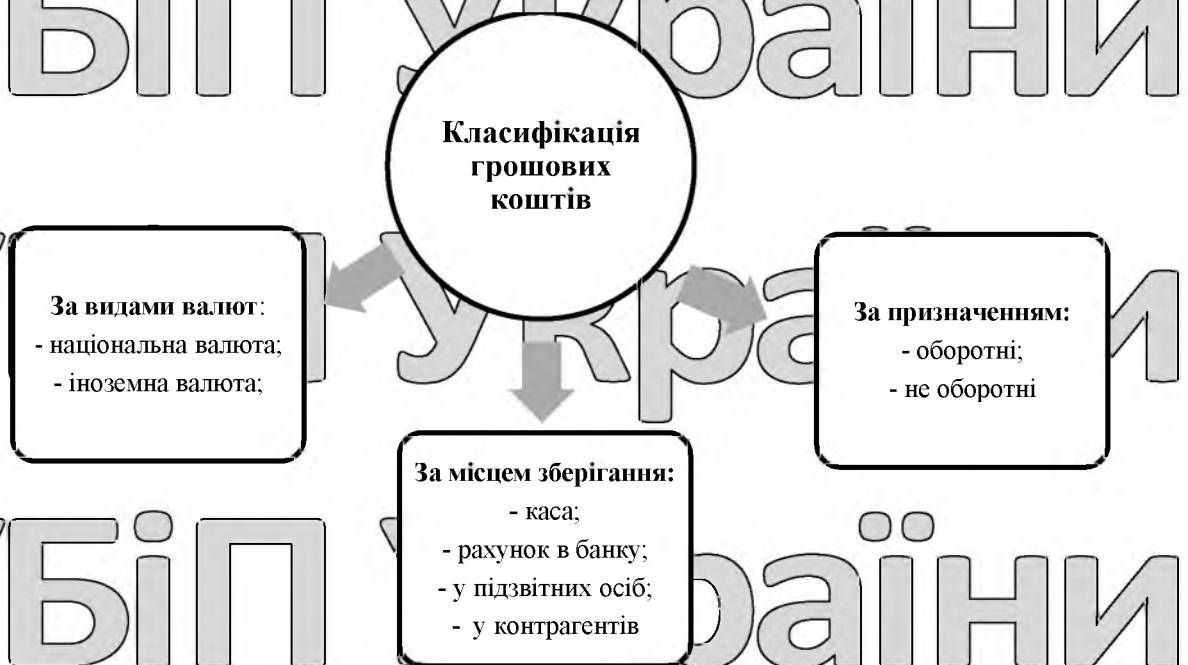

Рис. 1.1. Класифікація грошових коштів

Джерело: адаптовано автором на основі []

До поняття «грошові кошти» також включають не тільки кошти на поточних рахунках в банківських установах, але й кошти, які знаходяться на чекових книжках, банківських картках, що також можна вважати коштами на інших рахунках в банках, оскільки підприємство може скористатись ними в будь-який момент часу, саме тому вони також мають право називатись абсолютно ліквідними й належати до грошових коштів підприємства. У зв'язку

із цим визначити точно склад грошових коштів суб'єкта буває дуже важко, як показує практика. Здійснення фінансово-господарської діяльності всіх вітчизняних підприємств незалежно від його фінансового стану формує рух

грошових коштів у формі находжень, витрат та платежів, який в науковій літературі визначено як «грошові потоки». Грошові потоки й грошові кошти дуже тісно пов'язані.

Грошові потоки детально не розглядаються розгорнуто з точки зору структури та змісту і це може призвести до неправильного оцінювання їх та, як наслідок, до прийняття неправильного управлінського рішення. Поняття

грошового потоку приводить до визначення запасу грошових коштів через співвіднесення різноспрямованих потоків. Будемо вважати необхідним вміти відрізнити поняття потоку від поняття запасу: потік – це явище динамічне та

співвідносне з плином часу, у той час як запас – це явище статичне і воно вимірюється на певний момент часу. Грошовий потік відображається рухом грошових коштів, а не їх запасом, який розраховується як різниця між

позитивними та негативними потоками. Поняття грошових потоків, як різниці між отриманими та виплаченими підприємством грошовими коштами, є спірним. Різниця визначається в конкретний момент часу та є сумою

перевищення надходження або вибуття грошових коштів. Оскільки потік означає рух, то грошові потоки підприємства – це рух грошових коштів, тобто надходження грошових коштів (приплив) і їх використання (відплив) за деякий проміжок часу.

Фактично грошові кошти – це, а точніше, засіб для здійснення управління грошовими потоками. Тільки близька взаємодія грошових коштів та грошових потоків викликає ефективне функціонування грошово-кредитної системи та

налагодженого обліку загалом. Грошові потоки підприємства включають в себе велику кількість потоків, що обслуговують господарську діяльність підприємства. Класифікація грошових потоків наведена в табл. 1.1.

Класифікація грошових потоків підприємства

Класифікаційна ознака за критеріями	Види грошових потоків
Масштаби обслуговування господарського процесу	<ul style="list-style-type: none"> - грошовий потік по підприємству в цілому - грошовий потік за окремими структурними підрозділами підприємства
Напрямки руху грошових коштів	<ul style="list-style-type: none"> - грошовий потік по окремих господарських операціях - вхідний (позитивний) грошовий потік - вихідний (від'ємний) грошовий потік
Види господарської діяльності	<ul style="list-style-type: none"> - грошовий потік від операційної діяльності - грошовий потік від інвестиційної діяльності - грошовий потік від фінансової діяльності
Метод розрахунку об'єму грошового потоку	<ul style="list-style-type: none"> - валовий грошовий потік - чистий грошовий потік
Варіативність спрямування руху грошових коштів	<ul style="list-style-type: none"> - стандартний грошовий потік - нестандартний грошовий потік
Характер грошового потоку стосовно підприємства	<ul style="list-style-type: none"> - внутрішній грошовий потік - зовнішній грошовий потік
Рівень достатності об'єму грошового потоку	<ul style="list-style-type: none"> - надлишковий грошовий потік - оптимальний грошовий потік - дефіцитний грошовий потік
Рівень збалансованості об'єму грошового потоку	<ul style="list-style-type: none"> - збалансований грошовий потік - незбалансований грошовий потік
Період часу	<ul style="list-style-type: none"> - короткостроковий грошовий потік - довгостроковий грошовий потік
Вартісна оцінка в часі	<ul style="list-style-type: none"> - теперішній грошовий потік - майбутній грошовий потік
Регулярність здійснення	<ul style="list-style-type: none"> - регулярний грошовий потік - нерегулярний грошовий потік
Стабільність часових інтервалів формування	<ul style="list-style-type: none"> - регулярний грошовий потік з рівномірними часовими інтервалами - регулярний грошовий потік з нерівномірними часовими інтервалами

Джерело: адаптовано автором на основі []

Еквіваленти грошових коштів схожі до грошових коштів, бо вони також призначені для погашення короткострокових зобов'язань, а не для інвестиційних чи яких-небудь інших потреб, проте вони здатні приносити певний інвестиційний дохід, так само як фінансові інвестиції.

Складові еквівалентів грошових коштів відображені на рисунку 1.2.

Н
Н
Н

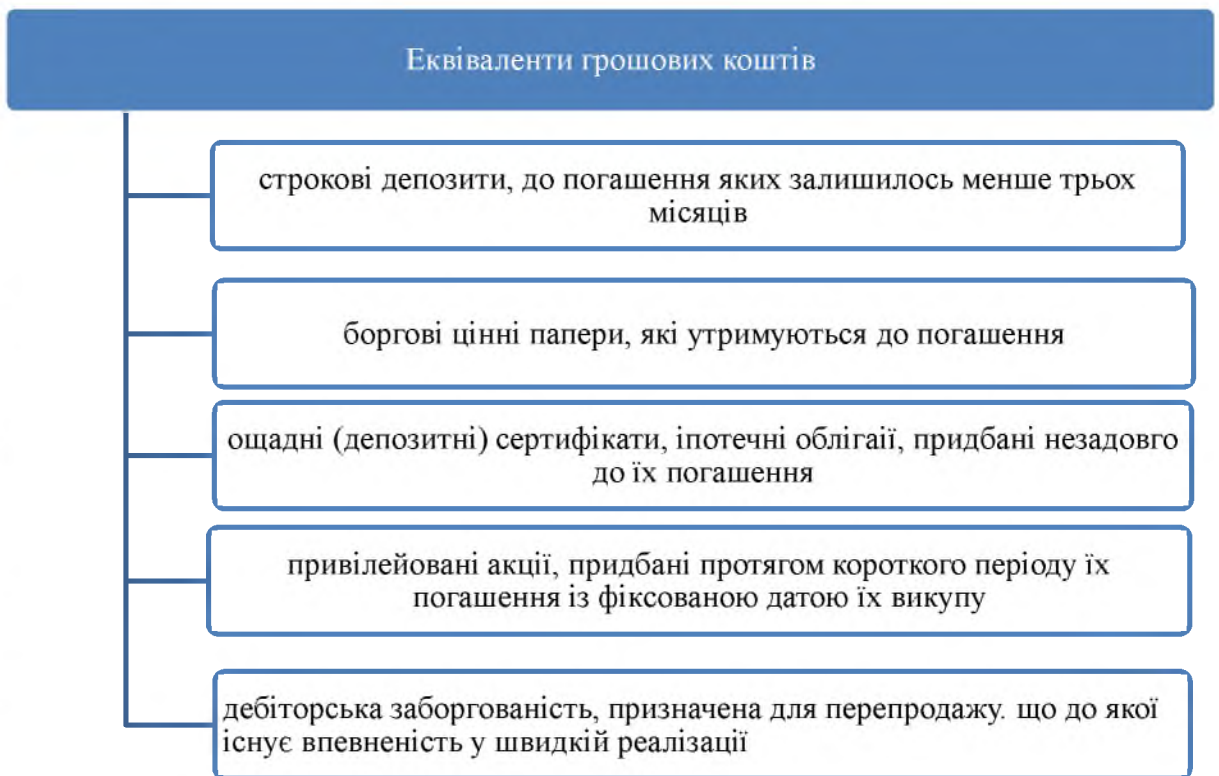

Рисунок 1.2. Еквіваленти грошових коштів

Джерело: адаптовано автором на основі []

Отже, еквівалентами грошових коштів можуть бути боргові фінансові інвестиції з коротким строком обігу та/або придбані (отримані) незадовго до їх погашення чи такі, які можуть бути вільно реалізовані підприємством в будь-який момент, та характеризуються стабільністю їх вартості протягом тривалого часу й впевненістю в тому, що подібна стійкість буде мати місце в майбутньому.

1.2. Інформація як складова обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими коштами

Обліково-аналітичне забезпечення є цілеспрямованою роботою зі збору інформації, її реєстрації, обробки, передавання, зберігання, узагальнення й пошуку суб'єктами контролю з метою використання для управління.

Є три типи інформації, яка цікавить користувачів фінансової звітності:

1) інформація про діяльність в минулому, що дає змогу оцінити успішність діяльності підприємства й ефективність управління;

2) інформація про поточний стан підприємства, яка дозволяє зробити оцінку успіхів та невдач, проте найважливішим є те, що користувачам надається необхідна інформація, щоб оцінити переміщення грошових коштів та потенційний прибуток підприємства;

3) інформація про діяльність підприємства в майбутньому.
Обліково-аналітична інформація формується в системі, що об'єднує роботу бухгалтерську і економічну служби підприємства. Така система має надавати користувачам всю необхідну інформацію, яка міститься в облікових регістрах й внутрішньогосподарській звітності, тим самим створювати умови для управлінського персоналу, щоб комплексно проаналізувати діяльність підприємства та прийняти обґрунтовані рішення (рис. 1.3).

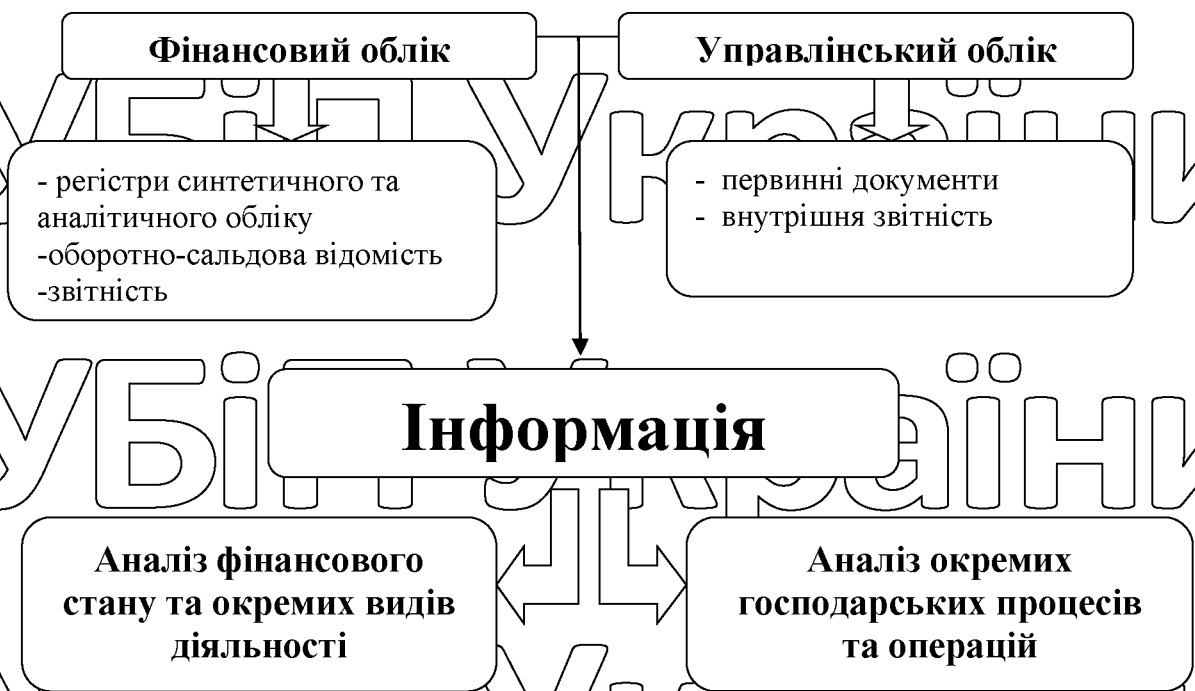

Рис. 1.3. Джерела даних для проведення аналітичних досліджень

Джерело: адаптовано автором на основі [].

Під час процесу стратегічного управління грошовими коштами керівництво підприємства потребує мати максимально великий обсяг інформації, яка стосується сукупності надходжень і витрат грошових коштів та

їх еквівалентів розподілених в часі. У зв'язку із значною нерівномірністю різних видів грошових потоків (від фінансової та інвестиційної діяльності) на підприємстві може бути сформований тимчасовий дефіцит грошових коштів, що

негативно впливає на рівень платоспроможності підприємства. Виходячи з

цього, в процесі управління грошовими коштами підприємства повинен

забезпечуватись достатній рівень їх ліквідності протягом тривалого часу. Саме

тому, головною метою управління грошовими коштами будь-якого суб'єкта господарювання полягає в забезпеченні фінансової рівноваги в процесі власної

діяльності й розвитку шляхом балансування обсягів надходження та витрачання

грошових коштів, також в їх синхронізації у часі. Для цього потрібно

забезпечити всі відповідальні служби підприємства необхідною інформацією у повному обсязі для проведення всебічного аналізу, контролю та планування

грошових потоків. У процесі надходження і витрачання грошових коштів та їх

еквівалентів підприємство формує обліково-аналітичну інформацію про форми і вартість розрахунків, а також центри фінансової відповідальності.

Управлінський
облік та внутрішня
звітність

- забезпечує швидке отримання аналітичної інформації про грошові потоки та її обробку безпосередньо під час процесу здійснення господарських операцій з метою прийняття управлінських рішень.

Фінансовий облік
та звітність

- відображення і узагальнення інформації про грошові потоки по підприємству загалом за звітний період. Дані фінансової звітності забезпечують задоволення інформаційних потреб зовнішніх користувачів.

Статистичний облік
та звітність

- відображає сукупність масових явищ та процесів, що характеризують їх з кількісної сторони (пов'язуючи із якісною стороною), які виявляють деякі економічні закономірності.

Рис. 1.4. Обліково-аналітичне забезпечення управління грошовими потоками на підприємстві

Джерело: адаптовано автором на основі [1]

Щодо управління грошовими потоками облікова інформація підприємства формується згідно даних первинного обліку операції з надходження та

витрачання грошових коштів (їх еквівалентів) у системах управлінського (стратегічного), фінансового і статистичного обліку (рис.1.4).

Процес формування обліково-аналітичного забезпечення, який охоплює рух грошових коштів включає наступні етапи:

1. Збір та систематизація інформації про обсяги діяльності, рух грошових коштів. Протягом цього етапу відбувається збір інформації про всі господарські операції підприємства, внаслідок яких можна отримати дані про рух коштів від операційної діяльності, інвестиційної та фінансової.

2. Складання звіту про рух грошових коштів. Публікація звіту про рух грошових коштів дозволяє внутрішнім і зовнішнім користувачам отримувати інформацію для оцінювання платоспроможності підприємства, його фінансової незалежності, оцінювання впливу фінансових та інвестиційних угод на фінансовий стан підприємства.

3. Аналізування інформації про рух грошових коштів, що дає змогу інтерпретувати інформацію для прийняття деяких управлінських рішень.

4. Обґрунтування та оцінка фінансової політики підприємства, прогнозування його діяльності. Цей етап призначається для розробки тактичних і стратегічних управлінських рішень.

Грошові розрахунки підприємств з будь-якими суб'єктами здійснюються в готівковій та безготівковій формах. Готівкова форма, зазвичай, застосовується для обслуговування працівників та населення.

Безготівкові розрахунки є грошовими розрахунками, які здійснюються через записи на рахунках в банках, коли кошти списують із рахунку платника на рахунок покупця. Безготівкові розрахунки здійснюються по товарним та нетоварним операціям.

Основою для організації обліку являється дійсна законодавча база і всі інші нормативні документи, що є основною частиною національної системи обліку і звітності. Українське законодавче регулювання бухгалтерського обліку і фінансової звітності здійснюється із метою: – створення єдиних правил ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, що є обов'язковими до

виконання всіма підприємствами, які гарантують і захищають інтереси інших користувачів; покращення бух обліку і фінансової звітності. Облікове законодавство – це сукупність правових актів і окремих обліково-правових норм, що регулюють бухгалтерський облік.

Законодавчі основи регулювання бухгалтерського обліку призначаються Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», що визначає правові принципи регулювання, організації ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, а також поширюється на всіх юридичних осіб незалежно від організаційно-правових форм та форм власності.

I
рівень

- Податковий кодекс України
- Господарський кодекс України
- Цивільний кодекс України
- Закон України «Про банки і банківську діяльність»
- Закон України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні»

II
рівень

- Указ Президента України «Про застосування штрафних санкцій за порушення норм з регулювання обігу готівки»

III
рівень

- НП(С)БО №1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»
- П(С)БО № 12 «Фінансові інвестиції»
- П(С)БО № 13 «Фінансові інструменти»
- П(С)БО №21 «Вплив змін валютних курсів»
- П(С)БО №22 «Вплив інфляції»

IV
рівень

- Положення про ведення касових операцій в національній валюті України, затверджене постановою Національного банку України № 148
- Інструкція «Про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті», затверджена постановою правління Національного банку України № 22

V
рівень

- Наказ про облікову політику підприємства
- Наказ про договірну політику підприємства

Рисунок 1.5. Рівні нормативного регулювання грошових коштів

Джерело: адаптовано автором на основі П.

Нормативне регулювання бухгалтерського обліку грошових коштів і їх еквівалентів можна схематично представити як ієрархічну піраміду із п'яти рівнів (рис 1.5)

Слід виокремити міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності, приміром МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» та МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції», які спрямовані на регулювання операцій із грошовими коштами та їх еквівалентами та визначено порядок отримування фіксованої чи визначеної кількості одиниць певної валюти.

Відповідно до МСФЗ 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції» монетарні статті не переоцінюються, тому що вони вже виражені в грошових одиницях, які діють на кінець звітного періоду. В МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» визначено порядок отримування фіксованої чи визначеної кількості одиниць певної валюти. Відповідно до МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів», вкінці кожного звітного періоду підприємства здійснюють перерахунок монетарних статей, що виражені в іноземній валюті. Курсові різниці, які виникають в процесі розрахунків за монетарними активами чи перерахунку монетарних статей згідно чинних валютних курсів, що відрізняються від тих, згідно яких вони визначалися під час первісного визнання.

Таким чином, з метою підвищення ефективності системи управління грошовими коштами підприємства є доцільним формування системи обліково-аналітичної інформації, яка забезпечила б повномасштабну і адекватну підтримку для прийняття рішень. Саме така система може бути створена через комплексне поєднання: відомостей оперативного, стратегічного управлінського, фінансового обліку; залучення сучасних інформаційних технологій та зовнішніх джерел інформації, які стосуються руху грошових потоків і побудови ефективної структури даних, яка дозволить здійснювати аналіз, прогнозування, планування, оцінку і контроль фінансово-господарської діяльності.

1.3. Функції та завдання обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими коштами

Для формування ефективної системи обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими активами необхідно дослідити у межах базово-

функціонального апарату його функції, завдання і принципи побудови. Функції обліково-аналітичного забезпечення показують спрямовання щодо здійснення інформаційного впливу, виконують роль загальнотеоретичної основи для формування організаційної структури системи і взаємодії її компонентів, відтак вивчення питань теоретико-методологічної основи обліково-аналітичного

забезпечення не є повним та глибоким без дослідження її функціональної складової. Досягнення мети діяльності підприємства потребує в рамках системи обліково-аналітичного забезпечення поділу функцій між її складовими і розподілення функціональних обов'язків між працівниками обліково-

аналітичної служби. В додаток до того, функції обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими коштами мають бути узгоджені для діяльності підприємства в цілому і для інформаційного забезпечення управління, тощо. Кожне підприємство має розробити стратегію розвитку підприємства та напрями її досягнення, а саме обліково-аналітичне забезпечення дає можливість

для формування інформаційної основи щодо можливостей оптимізації руху грошових коштів в господарській діяльності.

В умовах ринкового господарювання управлінський персонал здебільшого всіх підприємств найчастіше приймає рішення щодо:

1. Формування основного та оборотного капіталу і їх раціональне поєднання;
2. Максимізація доходів і зниження витрат діяльності;
3. Забезпечення фінансової стійкості й фінансової незалежності;
4. Зниження рівня підприємницьких і фінансових ризиків;
5. Постійне співставлення витрат та вигід від ведення діяльності в умовах обмежень фінансових, матеріальних, трудових й інших видів ресурсів

Вирішення поставлених задач можливо лише за умови наявності необхідного обсягу економічної інформації, високої її якості й своєчасно

представленої її користувачам, також раціонального поділу функцій обліково-аналітичного забезпечення у системі управління. З огляду на блок сформульованих питань і необхідність інформатизації забезпечення для їх

вирішення, необхідно виділити ряд функцій обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими коштами, що формуються як у межах кожної складової (облікова та аналітична), так й в рамках інформаційного забезпечення системи управління, а саме:

- аналіз існуючих функцій управління і їх взаємозв'язок із функціями бухгалтерського обліку та аналізу грошових коштів;

- аналіз складових функцій бух обліку грошових коштів на сучасному етапі розвитку облікової системи;

- аналіз виокремлених у науковій літературі функцій аналізу грошових потоків;

- розробка складу функцій облікового та аналітичного забезпечення управління грошовими коштами, як механізму досягнення цілей суб'єкта господарювання щодо прийняття управлінських рішень.

Оскільки обліково-аналітичне забезпечення є взаємопов'язаним процесом облікових та аналітичних операцій між якими існує стійкий інформаційний зв'язок. Тому, є необхідність вивчити функції не окремих систем обліку та аналізу, а функціональної складової обліково-аналітичного забезпечення як єдиної цілої інформаційної системи управління. Найбільш поширеним є наступний склад функцій обліково-аналітичного забезпечення грошовими коштами:

- 1) інформаційна – забезпечення системи управління інформацією про рух коштів на кожному з рахунків бухгалтерського обліку;

- 2) облікова – відображення фактів господарської діяльності підприємств в контексті надходження та вибуття грошових коштів;

- 3) аналітична – здійснення на підставі даних бухгалтерського обліку про грошові активи аналізу діяльності підприємств.

Для належного виконання завдань кожної з функцій управління грошовими активами має бути сформована ефективна система обліково-аналітичного забезпечення для прийняття економічних рішень на всіх рівнях

управління і формування облікової та аналітичної інформації для зовнішніх користувачів. Саме тому, функції обліково-аналітичного забезпечення взаємопов'язані із функціями управління. Інформаційна функція – це найбільш важлива і пріоритетна функція, оскільки інформація є головним інструментом управління у сучасному світі не тільки у економіці, але в усіх сферах діяльності суспільства.

Основне джерело обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими коштами - дані бухгалтерії. Процеси обробки, реєстрації та узагальнення облікових даних здійснюються з метою отримання необхідної інформації у найбільш оптимальній формі для сприйняття її користувачами.

Планові й фактичні дані, сформовані у межах бухгалтерії щодо фінансово-господарської діяльності дають можливість отримати інформацію для процесу планування.

Аналітична функція являється важливою, тому що аналіз фінансово стану і результатів діяльності дає можливість отримувати не тільки фактичну інформацію про фінансово-господарську діяльність, але й здійснювати аналіз отриманої економічної інформації, а також дає можливість зробити прогнози функціонування підприємства.

Облікова інформація у неопрацьованому вигляді і без відповідного її аналізу не може повністю задовольнити інформаційні потреби зовнішніх та внутрішніх користувачів.

Завдання, що вирішуються у рамках кожної із наведених функцій, тісно з пов'язані із функціями обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими активами.

До основних завдань інформаційної функції можна віднести необхідність своєчасного задоволення інформаційних потреб внутрішніх та зовнішніх

користувачів якісною та достовірною інформацією щодо грошових активів підприємства.

У межах облікової функції формуються завдання, які безпосередньо виконують працівники облікового підрозділу, до них відносять: збір, обробку та реєстрацію облікової інформації, що стосується руху грошових коштів.

Потреба в аналізі облікових даних дає можливість виділити перелік найважливіших завдань, що повинні вирішуватися у системі аналітичного забезпечення управління грошовими коштами. Завдання, що вирішуються у межах аналітичної функції можна розділити на дві групи із позиції суб'єктів використання аналітичної інформації:

1) отримання аналітичної інформації задля задоволення інформаційних потреб системи управління;

2) надання додаткової інформації зовнішнім користувачам, при умові якщо інформаційний попит не задовольняється за рахунок показників фінансової звітності.

Отже, побудова обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими коштами являється основою для базово-функціонального апарату управління підприємством у розрізі його компонентів, до складу яких включено функції та завдання.

Висновки до 1 розділу

Отже, можна зробити висновок, що грошові кошти є найбільш ліквідною категорією активів, що забезпечує підприємству найбільший ступінь ліквідності.

Грошові кошти є початком і кінцем господарсько-фінансового циклу. В процесі господарської діяльності підприємства грошові кошти в ході кругообігу переводяться в інші активи. Похідним від грошових коштів є грошові потоки, вони характеризують їх рух у процесі здійснення господарської діяльності підприємства. Класифікація грошових потоків є вихідним елементом для

організації їх обліку, оскільки дає змогу структурувати їх відповідно до інформаційних потреб користувачів.

Формування належного обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими коштами як складовою монетарних активів підприємства дозволяє

керівникам постійно підтримувати високий рівень платоспроможності підприємства, попереджаючи загрози виникнення кризових ситуацій та забезпечуючи прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо ефективного управління монетарними активами підприємства.

Завдання обліково-аналітичного управління грошовими коштами

виконуються через функції. Основними функціями обліково-аналітичного управління грошовими коштами забезпечення є:

- інформаційна;
- облікова;
- аналітична.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 2 ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ КОШТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства як об'єкта дослідження

Об'єктом дослідження є товариство з обмеженою відповідальністю «Декатлон Україна». Діяльність підприємства регулюється Господарським Кодексом України, Кодексом законів про працю та іншим чинним законодавством. Повна інформація про об'єкт дослідження наведена в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Інформаційна анкета об'єкта дослідження

Повне найменування юридичної особи	Товариство з обмеженою діяльністю «Декатлон Україна»
Скорочена назва	ТОВ "ДЕКАТЛОН УКРАЇНА"
Назва англійською	LIMITED LIABILITY COMPANY DECATHLON UKRAINE (DECATHLON UKRAINE, LLC)
Засновник	юридична особа - ДЕКАТЛОН ЕС І
Керівник	Гійє Флоран Шарль Жульєн
Статус юридичної особи	Не перебуває в процесі припинення
Код ЄДРПОУ	42166998
Дата реєстрації	30.05.2014,
Розмір статутного капіталу	149 007 490,00 грн.
Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Форма власності	Недержавна власність
Місцезнаходження юридичної особи	04073, місто Київ, ПРОСПЕКТ СТЕПАНА БАНДЕРИ, будинок 15-Г

Джерело: розроблено автором на основі даних підприємства

Джерелом формування майна товариства є грошові та майнові внески учасників; доходи від реалізації продукції, послуг, та інших видів господарської діяльності; доходи від цінних паперів; кредити банків, та інші.

Головна мета створення даного ТОВ полягає в отриманні прибутку шляхом найбільш повного задоволення потреб громадян, підприємств у товарах та послугах, які воно надає.

Предметом діяльності ТОВ «Декатлон Україна» є:

- роздрібна торгівля текстильними товарами у спеціалізованих магазинах;

- оптова торгівля текстильними товарами;
- оптова торгівля одягом та взуттям;
- неспеціалізована оптова торгівля;

- роздрібна торгівля спортивним інвентарем в спеціалізованих

магазинах;

- роздрібна торгівля взуттям та шкіряними виробами у спеціалізованих магазинах;

- складське господарство.

Підприємство є офіційним дистриб'ютором виробників торговельних марок, збутом яких займається. Дистриб'ютор (від англійського distributor – розповсюджувач) – це, як відомо, розподільник (комерційний посередник), який пов'язує ланку між виробниками та споживачами товарів та послуг.

Дистриб'юторами можуть бути супермаркети, оптовики (як у випадку об'єкта дослідження), дилери, брокери тощо. У маркетингу фірма, яка здійснює функції торгового посередника у організації руху товару для виробника товару. Дистриб'ютор може бути або дочірнім підприємством продуцента, або ж самостійною фірмою, яка діє на договірній підставі (особливо на зовнішніх ринках).

Підприємство має резервний (страховий) фонд, розмір якого складає 25% Статутного фонду Товариства. Розмір щорічних відрахувань у резервний фонд складає 5% від суми чистого прибутку. Також у підприємстві створено фонд

соціально-культурного розвитку. ТОВ «Декатлон Україна» несе відповідальність за зобов'язаннями усім своїм майном, на яке згідно із законом може бути звернено стягнення по вимозі кредиторів.

Вищим органом Товариства є загальні збори учасника та трудового колективу за умови присутності на них не менш 2/3 складу трудового колективу, з'являється правомочність вирішувати питання відкритим голосуванням за більшістю голосів. На підприємстві виробничі, трудові та економічні стосунки трудового колективу з адміністрацією, питання охорони праці та соціального розвитку регулюються колективним договором.

Місце розташування підприємства було обрано таким, яке відповідає вимогам для великого збутового підприємства – великі площі. Необхідно помітити, що таке місце розташування підприємства обрано не далекоглядно, оскільки деякі клієнти вважали б за краще проводити зустрічі й переговори у офісі, який був би розташований в центрі міста, також це сприяло б створенню в підтримці відповідного іміджу фірми.

Підприємство має самостійний баланс, розрахунковий, валютний та інші рахунки в банках, що затверджені правлінням товариства та зареєстровані у торгово-промисловій палаті, печатку зі своєю назвою. Товариство є самостійним господарським об'єктом із правами та обов'язками юридичної особи, яке має право займатися господарською діяльністю, виходячи із цілей та завдань, скласти договори та нести відповідальність у відповідності до своїх обов'язків.

Підприємство працює на принципах повного господарського розрахунку, самофінансування, забезпечує соціальний розвиток та стимулювання працівників за рахунок накопичених засобів, несе повну відповідальність за результати власної господарської діяльності й виконання покладених на себе зобов'язань перед постачальниками та споживачами, бюджетом, банками, а також трудовим колективом у відповідності до чинного законодавства.

Бухгалтерською службою підприємства являється спеціалізований відділ, що здійснює бухоблік і формує фінансову звітність компанії, також вона є відповідальною за правильність та своєчасність відображення бухгалтерської

інформації в первинних документах, облікових регістрах та фінансовій звітності підприємства. ТОВ «Декатлон Україна» користується послугами аудиторської компанії, яка і займається бухгалтерським обліком товариства, проте на підприємстві є власний фінансово-плановий відділ. Тобто можна зробити висновок, що підприємство своєї бухгалтерської служби не має, але використовує якісні послуги консалтингових компаній, що в свою чергу призводить до надання чіткої і достовірної інформації для прийняття управлінських рішень.

Таблиця 2.2

Показники виробничо-господарської діяльності ТОВ «Декатлон Україна» за 2018-2020 рр., тис. грн

Показники	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2019 р. у % до 2018 р.	2020 р. у % до 2019 р.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	116001	237754	260709	205	110
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	70224	162294	172938	231	107
Валовий: прибуток	45776	75460	87771	165	116
Інші операційні доходи	11947	3178	18481	27	581
Адміністративні витрати	56172	51480	49094	92	95
Витрати на збут	43424	73655	67765	170	92
Інші операційні витрати	10855	10241	11087	94	108
Фінансовий результат від операційної діяльності:					
прибуток					
збиток	52727	56738	21694	108	38
Інші фінансові доходи	1848	516	87	28	17
Інші доходи	129	2796	2634	2165	94
Фінансові витрати	6667	10733	12137	161	113
Інші витрати	928	5279	665	569	13
Фінансовий результат до оподаткування:					
прибуток					
збиток	58346	69438	31774	119	46
Чистий фінансовий результат:					
прибуток					
збиток	58346	69438	31774	119	46

Джерело: адаптовано автором на основі даних підприємства.

Для розробки стратегічної програми аналізу наявної діяльності підприємства (економічної, фінансової та збутової) оцінки ефективності діяльності підприємства необхідно зробити аналіз виробничо-господарської діяльності за основними техніко-економічними показниками, що наведені в таблиці 2.2.

Дохід від реалізації продукції ТОВ «Декатлон Україна» у 2019 році склав 237 754 тис. грн., що на 105% більше за попередній рік. У 2020 році дохід від реалізації продукції збільшився лише на 10% за 2019 рік. Підприємство всі роки отримувало збитки, проте у 2020 році вони склали 31 774 тис. грн., що майже вдвічі менше ніж в попередньому періоді. Це обумовлено збільшенням валового прибутку у 2020 році на 16% та зменшенням адміністративних витрат, на збут та інших операційних витрат. Собівартість товариства у 2020 році зросла на 7%.

Дані про стан активів підприємства ТОВ «Декатлон Україна» за основними показниками (стан та динаміка змін власного та статутного капіталів, необоротних та оборотних активів) за 2018–2020 рр. наведено в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Динаміка активів підприємства ТОВ «Декатлон Україна» за основними техніко-економічними показниками, 2018 – 2020 рр.

Показники	2018	2019	2020	2019 у % до 2018	2020 у % до 2018
Власний капітал, тис. грн.	32086,10	10290,76	-20784,50	32	-
Зареєстрований капітал, тис. грн.	103007,49	149007,49	149007,49	145	145
Необоротні активи, тис. грн.	99367,33	110689,37	167828,50	111	169
Оборотні активи, тис. грн.	70808,83	50864,28	77814,93	72	110

Джерело: адаптовано автором на основі даних підприємства.

Власний капітал підприємства зменшувався, не зважаючи на те, що у 2019 році зареєстрований капітал збільшився на 45%. Проте існує позитивна динаміка

активів підприємства. Необоротні активи збільшились у 2020 році на 69% порівняно з 2018 роком. Оборотні активи зросли на 10%.

З метою оцінки фінансового стану підприємства, була проведена оцінка даних наведених у табл. 2.2 і 2.3. Ключові фінансові показники діяльності підприємства у динаміці наведені у табл. 2.4.

Таблиця 2.4
Ключові фінансові показники діяльності підприємства ТОВ «Декатлон Україна», за 2018 – 2020 рр.

Фінансовий показник	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2019 р. у % до 2018 р.	2020 р. у % до 2018 р.
1. Коефіцієнт фінансової стійкості	0,55	0,47	0,27	86	49
2. Коефіцієнт структури капіталу (фінансування)	4,30	14,69	-12,82	341	-
3. Коефіцієнт зносу основних засобів	0,09	0,19	0,21	202	232
4. Чистий оборотний капітал	6425,32	34656,74	102178,89	539	1590
5. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	0,08	0,41	0,57	487	682
6. Коефіцієнт оборотності активів	1,18	1,46	1,28	124	109
7. Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача)	1,25	2,51	1,99	200	158
8. Коефіцієнт оборотності власного капіталу	4,02	11,16	-50,06	278	-1244
9. Коефіцієнт рентабельності активів	0,71	1,00	0,85	140	119
10. Коефіцієнт рентабельності діяльності	0,61	0,68	0,66	113	110
11. Коефіцієнт рентабельності продукції	0,39	0,32	0,34	80	85

Джерело: адаптовано автором на основі даних підприємства.

Коефіцієнт фінансової стійкості в динаміці за даними таблиці 2.4 знижується у 2019 році та у 2020 році порівняно з 2018 роком на 14% та 51% відповідно. Якщо порівнювати з нормативним значенням, то коефіцієнт є малим.

що свідчить про низьку можливість підприємства залишатися платоспроможною у довгостроковій перспективі.

Рівень залежності підприємства від повернутих засобів, згідно розрахованого коефіцієнта структури капіталу, збільшується в тричі у 2019 та зменшується у 2020 році порівняно з 2018 році.

Згідно розрахованого коефіцієнта зносу основних засобів, списаних на витрати в поточних періодах можна зробити висновок, що вони амортизуються та в процесі їх майбутня повна заміна по мірі зносу.

Розмір чистого оборотного капіталу (тис. грн.), наявність і величина якого свідчать про здатність підприємства оплачувати свої поточні зобов'язання і розширювати подальшу діяльність у 2019 році він зріс майже вдвічі порівняно з 2018 роком і становив 0,19, у 2020 році – на 132% порівняно з 2018 і становив 0,21. Є позитивна динаміка росту цього коефіцієнту, проте порівняно з нормативним значенням (0,5-1,3) це замало.

Ступінь забезпеченості підприємства власними оборотними коштами, за показниками коефіцієнта забезпеченості власними оборотними коштами також має позитивну динаміку за 2018-2020 роки, у 2020 він зріс майже у 6 раз порівняно з 2018 і становив 0,57.

Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача), що характеризує ефективність використання основних фондів і показує рівень продукції, що приходить на 1 грн. основних фондів, зріс на 24% у 2019 та зменшився у 2020 і становив 1,28, у зв'язку зі зниженням асортименту.

Коефіцієнт рентабельності активів характеризує розмір прибутку на одиницю активів товариства та становить у 2020 році 0,85 ум.о., що на 19% більше ніж у 2018 році.

Коефіцієнт рентабельності діяльності, який характеризує розмір прибутку на одиницю чистого доходу становить 0,66 у 2020 році, протягом досліджуваного періоду рентабельність діяльності зменшилась на 15%, і свідчить про негативну динаміку, це могло бути спричинено зменшенням прибутку.

Щоб визначити рівень фінансової стабільності товариства використовують аналіз фінансової звітності, а особливо рекомендованим є горизонтальний і вертикальний аналізи балансу.

Горизонтальний аналіз здійснюється за допомогою аналітичних таблиць наведених в Додатку Б.1 і Б.2, де показані абсолютні та відносні показники темпів зростання чи зменшення. Інформація у Додатках Б.1 і Б.2 дозволяє зробити такі висновки:

- загальна сума активів збільшилась вдвічі у 2020 році порівняно з 2019 роком і становить 245 643 тис. грн. це відбулось за рахунок збільшення необоротних та оборотних активів на 51,62 % та 53,17 % відповідно.

- обсяг пасивів підприємства збільшився на 52,11% та становить 245 643 тис. грн., головною причиною цього є збільшення у 2020 році інших довгострокових зобов'язань на 31,48% та поточних зобов'язань і забезпечень на 110%.

Вертикальний аналіз статей балансу дає можливість підсумувати інформацію про структуру балансу у поточному стані і також проаналізувати динаміку цієї структури. Технологією вертикального аналізу складається з того, що підсумок балансу приймають за 100%, а кожен статтю його розділів представляють у вигляді частки у % від прийнятого базового значення. Вертикальний аналіз ТОВ «Декатлон Україна» наведений у Додатках Б.3 і Б.54

Підприємство здійснює облік всієї своєї діяльності, контроль за ходом виробництва продукції та послуг, а також веде оперативний бухгалтерський облік та статистичну звітність у порядку встановленому законодавством.

2.2. Організація облікового забезпечення управління грошовими коштами

Більшість операцій, які відбуваються на підприємстві, пов'язані із придбанням, виробництвом та продажем товарів, робіт, послуг, а отже, їх

оплатою і одержанням грошових коштів. Оскільки грошові кошти мають здатність обертатись, то ступінь ризику помилок у обліку і управління цією ділянкою обліку являється доволі значним. Відтак, суттєвим завданням є

підвищити якість облікового забезпечення щодо окремих об'єктів обліку, а також всієї системи обліку та звітності на підприємстві, яка може бути забезпечена на базі таких фундаментальних якісних характеристик: точність, правдивість, повнота та нейтральність, які формуються на основних принципах розкриття і надання обліково-аналітичної інформації.

Для відображення коштів використовуються такі рахунки і субрахунки які наведені в таблиці 2.5

Таблиця 2.5
Рахунки, які використовуються для обліку грошових коштів та їх еквівалентів

Синтетичні рахунки		Субрахунки	
Код	Назва	Код	Назва
30	Готівка	301	Готівка в національній валюті
		302	Готівка в іноземній валюті
31	Рахунки в банках	311	Поточні рахунки в національній валюті
		312	Поточні рахунки в іноземній валюті
		313	Інші рахунки в національній валюті
		314	Інші рахунки в іноземній валюті
		315	Спеціальні рахунки в національній валюті
		316	Спеціальні рахунки в іноземній валюті
		331	Грошові документи в національній валюті
33	Інші кошти	332	Грошові документи в іноземній валюті
		333	Грошові кошти в дорозі в національній валюті
		334	Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті
		335	Електронні гроші, номіновані в національній валюті
		341	Короткострокові векселі, одержані в національній валюті
34	Короткострокові векселі одержані	342	Короткострокові векселі, одержані в іноземній валюті
		351	Еквіваленти грошових коштів
35	Поточні фінансові інвестиції	352	Інші поточні фінансові інвестиції

Джерело: адаптовано автором на основі [1]

Облік грошових коштів і належна його організація є суттєвою ланкою в функціонуванні господарюючих суб'єктів, від яких залежать фінансова сталість й ділова активність загалом.

Для обліку касових операцій призначений рахунок 30 «Готівка» на ньому узагальнюють інформацію про наявність і рух грошових коштів в касі підприємства. По дебету рахунку відображають надходження грошових коштів, по кредиту - виплата готівки з каси підприємства.

Облік національної й іноземної валют здійснюють на рахунках у банку, у робочому плані рахунків відкрито субрахунки 311 «Поточні рахунки в національній валюті» та 312 «Поточні рахунки в іноземній валюті».

Підприємство може відкривати у банку рахунки, на яких обліковують грошові документи й грошові кошти в дорозі у національній і в іноземній валюті.

До грошових документів, що обліковуються на субрахунках 331 «Грошові документи в національній валюті» і 332 «Грошові документи в іноземній валюті», відносять документи, які знаходяться у касі підприємства, такі як:

оплачені путівки в будинки відпочинку й санаторії, поштові марки, проїзні талони на службові реїзди та інші грошові документи. Аналітичний облік грошових документів здійснюється за їх видами.

До грошових коштів у дорозі, що обліковуються на субрахунках 333 «Грошові кошти в дорозі в національній валюті» та 334 «Грошові кошти в дорозі

в іноземній валюті» відносять виручка, одержану підприємством за послуги, виконані роботи чи реалізовану готову продукцію, внесена у касу банку чи поштового відділення для зарахування на поточний рахунок, проте які ще не є

зараховані за призначенням. Підставою для відображення у бухгалтерському обліку сум є: при здачі виручки - квитанція установи банку, поштового

відділення, копії супровідних відомостей на здачу виручки інкасаторам банку тощо.

Короткострокові фінансові вкладення облічуються на рахунку 35 «Поточні фінансові інвестиції», що має два субрахунки: 351 «Еквіваленти грошових коштів», 352 «Інші поточні фінансові інвестиції».

По дебету рахунку 35 відображається придбання (надходження) еквівалентів грошових коштів та поточних фінансових інвестицій, по кредиту - зменшення їх вартості і вибуття.

Продемонструємо характеристику рахунків з обліку грошових коштів та їх еквівалентів в ТОВ «Декатлон Україна» (табл.2.6)

Таблиця 2.6

Україна»
Характеристика рахунків з обліку грошових коштів в ТОВ «Декатлон

Назва	Дт	Кт	Призначення рахунку	Обліковий реєстр
30 "Готівка"	Надходження грошових коштів у касу підприємства	Видача готівки з каси підприємства	Для обліку наявності і руху грошових коштів у касі підприємства	Журнал 1, відомість 1.1
31 "Рахунки в банку"	Надходження грошових коштів на рахунок підприємства	Витрачання грошових коштів з рахунку в банку	Для обліку наявності і руху грошових коштів на рахунках в банках	Журнал 1, відомість 1.2
33 "Інші кошти"	Надходження виручки одержаної підприємством за роботи, виконані послуги або реалізовану готову продукцію	Оплата готівки на поштові марки, службові роз'їзди та інші грошові документи	Для відображення руху коштів в дорозі	Журнал 1, відомість 1.3

Джерело: адаптовано автором на основі []

Отже, підприємство, відкривши рахунки в банку може побачити аналітику надходжень та вибуття грошей на рахунку 31 «Рахунки в банку», тоді як облік касових операцій здійснюється на рахунку 30 «Готівка».

Досить специфічним є рахунок 33 «Інші кошти», так як аналітичний облік потрібно здійснювати за їх видів.

Варто помітити, що виручка, яка отримана підприємством за товари (роботи, послуги), проте ще не є зарахована за призначенням в обов'язковому порядку вноситься в касу банку задля зарахування на поточний рахунок. При цьому для зарахування коштів на 33 рахунок повинна виконуватися умова; наявність квитанції відповідної установи.

НУВБІП УКРАЇНИ

Організаційними аспектами облікового забезпечення управління грошовими коштами є: завдання обліку грошових коштів, облікові проблеми та недоліки здійснення облікового процесу.

До завдань обліку грошових коштів належать:

НУВБІП УКРАЇНИ

- належна організація і своєчасне проведення безготівкових та готівкових розрахункових операцій відповідно до нормативно-правової бази;

- своєчасне і правильне документування операцій щодо руху грошових коштів та розрахунків;

НУВБІП УКРАЇНИ

- забезпечення належного зберігання грошових коштів та цінних паперів на підприємстві;

- контроль щодо ефективного витрачання грошових коштів;

- своєчасне і точне ведення розрахунків із дебіторами;

- періодичне проведення інвентаризацій грошових коштів та дебіторської заборгованості;

НУВБІП УКРАЇНИ

- належне забезпечення зберігання готівкових коштів за місцями їх знаходження та контроль їх цільового використання;

- своєчасне та повне відображення у документах і регістрах бухгалтерського обліку руху коштів в касі підприємства і на рахунках в

банківських установах;

НУВБІП УКРАЇНИ

- суворе дотримання встановлених правил щодо ведення касових операцій та здійснення розрахунків між суб'єктами господарювання;

- забезпечення своєчасності взаєморозрахунків задля унеможливлення появи штрафних санкцій.

НУВБІП УКРАЇНИ

Облікові проблеми щодо руху та наявності грошових коштів полягають у:

- визнанні і класифікації грошових коштів;

- правильному відображенні їх у фінансовій звітності;

НУВБІП УКРАЇНИ

- належні організації контролю процесу зберігання і використання грошових коштів;

- оптимізації надходжень та виплат готівки і формуванні інформаційної бази даних для аналізу отриманих і втрачених вигід від вжитих заходів.

Недоліками організації облікового забезпечення управління грошовими коштами є:

– відсутність робочої інструкції для працівників бухгалтерії і працівників каси відповідно до встановленого порядку оформлення й видачі готівки із каси підприємства;

– відсутність єдиного розробленого і затвердженого графіку роботи касира, яка не сприяє покращенню облікового процесу;

– дуже тривалий процес належного оформлення видаткових та прибуткових касових ордерів.

2.3. Облік операцій з грошовими коштами на підприємстві

Головною підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій - це первинні документи, що фіксують дані здійснення господарських операцій.

Порядок документального оформлення господарських операцій і вимоги щодо складання первинних документів регулюються Положенням «Про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку», затвердженим

наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 року № 88. Первинні

документи мають бути складені в момент здійснення господарської операції, а якщо це неможливо - відразу після її закінчення.

Документування грошових коштів регулюється наказом Міністерства статистики України від 15.02.1996 за №51 «Про затвердження типових форм первинного обліку касових операцій».

Наказом визначено форми первинних документів з обліку касових операцій:

- форма № КО-1 «Прибутковий касовий ордер»;
- форма № КО-2 «Видатковий касовий ордер»;
- форма № КО-3 «Журнал реєстрації прибуткових та видаткових касових документів»;
- форма № КО-4 «Касова книга».

Найбільш поширений документ, який використовують для проведення операцій на поточних рахунках - це платіжне доручення. Воно подається у банк платником - власником рахунка. Платіжне доручення містить доручення

перерахувати відповідну суму із рахунка платника на рахунок отримувача коштів. Платіжне доручення також використовується для сплати податків, платежів у фонди, оплати рахунків постачальникам тощо.

Всі здійснені на рахунках операції банком реєструють у виписці з рахунка, куди додаються виправдані документи про проведені операції. Банк подає копії

первинного документу платника (другий примірник) з відміткою банку про дату перерахування коштів із рахунка. Виписка є реєстром аналітичного обліку

банківських операцій. У ній вказується: дата попереднього руху, залишок на рахунку на початок дня, позитивний рух коштів за банківський день на рахунок

клієнта, здійснені ним виплати і залишок на кінець дня. При надходженні грошей на рахунок підприємства до виписки також додається перелік документів, згідно яких кошти були зараховані на рахунок.

Одержана виписка банку підлягає обробці бухгалтерського відділу на підприємстві. Спершу перевіряють чи обґрунтовані віднесені банком суми на

рахунок і списання з рахунка, чи відповідають суми списання і надходження укладеним документам і угодам. Бухгалтер також проставляє кореспонденцію

рахунків згідно операцій. Суми по кредиту рахунків заносяться згідно кожної виписки в облікові регістри.

Залежно від ступеня деталізації бухгалтерської інформації всі рахунки, що використовує підприємство, можна поділити на такі групи: ○○

I. Рахунки першого та другого порядків, на яких показують узагальнені об'єкти обліку - синтетичні рахунки.

II. Рахунки третього порядку, на яких показують деталізовані на субрахунках об'єкти обліку - аналітичні рахунки.

Вказане групування показує ступені узагальнення облікових даних. На синтетичному рахунку він є значно вищим, ніж на аналітичних.

Синтетичні рахунки являються рахунками, які призначені для обліку економічно-однорідних груп господарських засобів і джерел їх утворення (капіталу та зобов'язань), господарських процесів та їх результатів у грошовому виразі.

Проте для прийняття рішень менеджерам різних рівнів підприємства необхідна більш детальна інформація про стан активів і зобов'язань, їх зміни, розміри доходів та витрат за окремими видами продукції тощо. Така інформація міститься в аналітичних рахунках, які використовують для обліку окремих деталізованих об'єктів.

Аналітичні рахунки - це рахунки, які призначені для обліку деталізованих засобів, джерел їх утворення і господарських процесів.

Аналітичні рахунки надають всю необхідну інформацію про наявність об'єктів обліку на початок звітної періоду, зміни, які відбувалися з ним під впливом господарських операцій, і його залишок вкінці звітної періоду.

Між аналітичними рахунками і субрахунками (синтетичними рахунками) є тісний взаємозв'язок. Сума залишків на початок періоду на аналітичних рахунках дорівнює залишкам на синтетичному рахунку; сума оборотів на аналітичних рахунках дорівнює оборотам на синтетичному рахунку; сума залишків на кінець періоду на аналітичних рахунках дорівнює залишку на синтетичних рахунках та субрахунках використовують оборотні відомості синтетичного обліку.

Синтетичний облік наявності та руху готівкових грошових коштів ведеться на рахунку 30 «Готівка»

В ТОВ «Декаглон Україна» аналітичний облік ведеться за кожною операційною касою або касиром, що забезпечує реалізацію функції збереження майна власника. Найбільш достовірний аналітичний облік можна побачити у звіті касира, який відображає кожну господарську операцію з руху грошових коштів у касі.

Рахунок 31 "Рахунки в банках" призначений для обліку наявності та руху грошових коштів, що наявні на рахунках у банку, та які можуть

використовуватися для поточних операцій. Він є активним, балансовим та призначений для обліку господарських засобів, а саме грошових коштів.

Аналитичний облік за рахунком 31 "Рахунки в банках" ведеться за видами рахунків, які відкриті в банківських установах. Він надає можливість щодня визначати залишки грошових коштів на рахунках в банках та їх рух за певний період, виявляти накопичення грошових коштів понад мінімальної потреби для розміщення його у високоліквідних активах.

Субрахунок 311 "Поточні рахунки у національній валюті" призначений для обліку коштів у національній валюті, що знаходяться на поточному рахунку у банку. Субрахунки 312 "Поточні рахунки в іноземній валюті" та 314 "Інші рахунки у банку в іноземній валюті" призначені для узагальнення інформації про наявність та рух грошових коштів у іноземній валюті. На субрахунку 313 "Інші рахунки в банку в національній валюті" обліковується рух коштів, що знаходяться в акредитивах, на особових рахунках із вантажообігу та в чекових книжках

В ТОВ «Декатлон Україна» аналітичний облік по рахунку 31 ведеться за кожним рахунком відкритим в банку, а саме:

- основний рахунок в національній валюті в ПАТ «Креді Агріколь Банк»;
- дохідний рахунок в національній валюті в ПАТ «Креді Агріколь Банк» (для роздрібної торгівлі в магазинах);
- дохідний рахунок в національній валюті в ПАТ «Креді Агріколь Банк» (для розрахунків B2B);
- основний рахунок в іноземній валюті в ПАТ «Креді Агріколь Банк» (валюта – Євро);
- основний рахунок в національній валюті в АТ «Райффайзен Банк Аваль» (зарплатний проект).

Рахунок 33 "Інші кошти узагальнює інформацію про наявність та рух грошових документів (у національній та іноземній валюті), а також про кошти в дорозі.

Аналітичний облік ведеться за видами грошових документів. На субрахунках 333 "Грошові кошти в дорозі в національній валюті" та 334 "Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті" обліковуються грошові кошти

(переважно грошова виручка), внесені до кас банків, ощадних кас чи кас поштових відділень для зарахування на рахунки в банку, але ще не зараховані за призначенням, а також кошти, перераховані з поточних рахунків на міжбанківський валютний ринок для придбання (продажу) іноземної валюти. За дебетом цих рахунків відображаються здані до банку (перераховані на міжбанківський валютний ринок) суми, за кредитом - суми, зараховані на поточні рахунки.

Аналітичний облік грошових коштів у дорозі ведеться в розрізі відділень зв'язку й інших установ (організацій), що прийняли перекази за кожним первинним документом, що підтверджує здавання грошових сум.

2.4. Розкриття інформації про грошові кошти у фінансовій звітності

Звітність підприємств – це завершальний крок системи бухгалтерського обліку, в якій узагальнюється та систематизується інформація про діяльність підприємства та, яка є необхідною всім її користувачам, з метою прийняття ефективних економічних рішень. Добре налагоджена система звітності підприємств являється, безсумнівно, передумовою будь-якої правильно організованої діяльності. Фінансова звітність підприємств є системою узагальнених показників, що характеризують підсумки фінансово-господарської діяльності за звітний період (квартал, рік). Грошові кошти та їх еквіваленти як найліквідніші активи, що потребують постійного контролю і повного відображення у фінансовій звітності підприємств.

Фінансові звіти (крім бюджетних установ, представництв для іноземних бізнес-підрозділів і малих компаній, створених відповідно до чинного законодавства) включають в себе: Звіт про фінансовий стан підприємства, Звіт про сукупний дохід, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал та примітки до фінансової звітності.

В процесі складання фінансової звітності та відображення в ній інформації про грошові кошти слід повністю розуміти важливість повноти відображення даних, тому що показники звітності – це джерело інформації для прогнозування та прийняття управлінських рішень на підприємстві.

Відображення грошових коштів у фінансовій звітності регламентується Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», Міжнародним стандартом бухгалтерського обліку (МСБО) 7 «Звіт про рух грошових коштів».

Таблиця 2.7

Відображення грошових коштів в балансі ТОВ «Декатлон Україна»

Назва рядка	Код рядка	Зміст	Джерело інформації
Гроші та їх еквіваленти	1165	У статті відображають готівку в касі підприємства, гроші на поточних й інших рахунках у банках, які можуть бути вільно використані для поточних операцій, а також грошові кошти в дорозі, електронні гроші, еквіваленти грошей (у національній або іноземній валюті). Кошти, які внаслідок обмежень не можна використати для операцій протягом року, починаючи з дати балансу або протягом операційного циклу, виключають із цього рядка та відносять до необоротних активів. Якщо різні види грошей та їх еквівалентів розшифровують у додаткових рядках, то показник такого рядка 1165 повинен бути більшим або дорівнювати сумі рядків 1166, 1167	Сальдо Дт 30, 31, 313, 333, 335, 351
Готівка	1166	У статті відображають суму готівки підприємства, як в національній, так і в іноземній валюті	Сальдо Дт 301, 302
Рахунки в банках	1167	У статті відображають загальну суму залишку грошових коштів на поточному та інших рахунках в банках на звітну дату	Сальдо Дт 311, 312, 313
Інші оборотні активи	1190	Визначають вартість грошових документів підприємства в національній та іноземній валютах	Сальдо Дт 331, 331

Джерело: адаптовано автором на основі []

Інформація про рух грошових коштів показується в Балансі (Звіт про фінансовий стан) підприємства в розділі II «Оборотні активи», а саме в рядку

«Грошові кошти та їх еквіваленти». Детальне відображення грошових коштів у їх еквівалентів в балансі ТОВ «Декатлон Україна» наведено в таблиці 2.7.

Відповідно до стандартів, є рекомендовано відображати грошові кошти в Балансі, стаття «Грошові кошти та їхні еквіваленти», при цьому визначати їх в Примітках до фінансових звітів. Надходження та витрати грошових коштів підприємства наводяться у Звіті про рух грошових коштів, з посиланнями на записи щодо їх руху на рахунках бухгалтерського обліку згідно трьох видів діяльності: фінансової, інвестиційної, операційної.

У відповідності до динаміки зміни обсягу грошових коштів та їх еквівалентів і інших оборотних активів в Балансі ТОВ «Декатлон Україна» наведеної в таблиці 2.8 можна зробити висновок, що за аналізований період грошові кошти та інші оборотні активи значно зменшились у 2020 році порівняно з 2018. А саме відбулось зменшення грошових коштів на 68,08% та інших оборотних активів на 100%.

Таблиця 2.8

Зміна обсягу грошових коштів та їх еквівалентів і інших оборотних активів в Балансі ТОВ «Декатлон Україна», 2018-2020 рр.

Показники	2018 р.,	2019 р.,	2020 р.,	2020 р. до 2018 р.	
	тис. грн.	тис. грн.	тис. грн.	±,-	%
Гроші та їх еквіваленти в.ч	7698	9170	2535	-5164	-67,08
Інші оборотні активи	1214	494	0,00	-1214	-100,00

Джерело: адаптовано автором на основі даних підприємства

У Примітках до річної фінансової звітності міститься інформація про склад грошових коштів, які є в наявності у підприємства. Дані розкривають у формі №5 на кінець звітного періоду, тобто розшифровують дані про показник рядка.

1165 гр. 4 форми № 1. Детальніше — у таблиці 2.9.

Таблиця 2.9

Заповнення розділу «Грошові кошти» форми № 5 Приміток до річної фінансової звітності

Найменування показника	Код рядка	На кінець року
Готівка	640	Сальдо на кінець року за Дт рах. 30
Поточний рахунок у банку	650	Сальдо на кінець року за Дт субрах. 311, 312
Інші рахунки в банку (акредитиви, чекові книжки)	660	Сальдо на кінець року за Дт субрах. 313, 314, 315, 316
Грошові кошти в дорозі	670	Сальдо на кінець року за Дт субрах. 333, 334, 335
Еквіваленти грошових коштів	680	Сальдо на кінець року за Дт субрах. 351
Разом	690	Сума (ряд. 640 + ряд. 650 + ряд. 660 + ряд. 670 + ряд. 680) гр. 3 форми № 5

Джерело: адаптовано автором на основі []

Для правильності внесених даних в розділ «Грошові кошти» необхідно перевірити такі дані: показник ряд. 690 гр. 3 форми № 5 повинен відповідати ряд.

1165 гр. 4 форми № 1 на 31.12.2017 р., а також показнику ряд. 3415 гр. 3 форми

№ 3.

Для правильності внесених даних в розділ «Грошові кошти» необхідно перевірити такі дані: показник ряд. 690 гр. 3 форми № 5 повинен відповідати ряд.

1165 гр. 4 форми № 1 на 31.12.2017 р., а також показнику ряд. 3415 гр. 3 форми

№ 3.

Своє повне відображення, а точніше рух грошові кошти знаходять у формі №3 Звіту про рух грошових коштів. Відповідного до НПК(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» даний звіт підприємства можуть складати або за прямим

методом (форма 3), або за непрямим (форма 3-н). Дане рішення керівник

підприємства визначає самостійно. Проте перед тим, як складати Звіт про рух

грошових коштів, метод, який буде використовуватися при цьому, має бути

зазначений в обліковій політиці суб'єкт господарювання у частині фінансової

звітності

НУБІП УКРАЇНИ

Мета звіту про рух грошових коштів полягає в наданні одержувачам фінансової звітності можливості оцінити здатність компанії генерувати кошти та їх еквіваленти. Оскільки як би не відрізнялись види діяльності, що приносять дохід, підприємство потребує кошти для:

- ведення своїх операцій;
- погашення зобов'язань;
- виплати доходів своїм інвесторам.

Складання звіту про рух грошових коштів регулюється нормами МСБО (IAS) 7. Відтак, згідно з нормами цього стандарту, рух грошових коштів має бути класифікований за такими напрямками діяльності:

- операційна – це основна діяльність компанії, що приносить основний дохід, а також інша діяльність, окрім інвестиційної і фінансової;
- інвестиційна – це придбання і реалізація довгострокових активів та довгострокових інвестицій, що не належать до грошових еквівалентів;
- фінансова – це діяльність, що змінює розмір власного капіталу та позикових коштів, а також залучення ресурсів і пов'язаних із цим витрат.

НУБІП УКРАЇНИ

Сума потоків коштів від операційної діяльності - ключовий показник того, яка міра операцій підприємства забезпечує надходження коштів, достатніх для покриття позик, зберігає операційні можливості підприємства, виплати дивідендів і здійснення нових інвестицій без залучення зовнішніх джерел фінансування. Інформація про окремі складові руху грошових коштів від операційної діяльності за попередні періоди у поєднанні із іншою інформацією є корисною для прогнозування майбутніх потоків коштів від операційної діяльності.

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

Інформація про рух грошових коштів від інвестиційної діяльності є значущим, оскільки вона демонструє, які витрати було понесено з метою придбання ресурсів, які призначені для генерування майбутніх доходів і потоків коштів. Тільки такі витрати, що спричиняють визнання активу у звіті про фінансовий стан, можуть бути класифіковані як інвестиційна діяльність.

Інформація про рух грошових коштів від фінансової діяльності теж має велике значення, тому що така інформація дуже корисна в процесі прогнозування вимог на майбутні грошові потоки підприємства з боку тих, хто його фінансує.

Згідно МСБО 7, передбачається два методи складання Звіту про рух грошових коштів

- прямий метод;
- непрямий метод.

Прямий метод складання звіту про рух грошових коштів базується на використанні даних із реєстрів бухгалтерського обліку щодо дебетових чи кредитових оборотів коштів по рахунках 30 «Готівка» і 31 «Рахунки в банках» за звітний період з кореспондуючими рахунками бухгалтерського обліку активів або зобов'язань.

Використання прямого методу для визначення чистої зміни коштів полягає у тому, що послідовно наводять основні статті грошових надходжень та витратків, а різниця між ними формує чистий рух коштів окремо від операційної (рядок 3195), інвестиційної, (рядок 3295) і фінансової діяльності (рядок 3395). Схема складання звіту за прямим методом наведена на рисунку 2.1

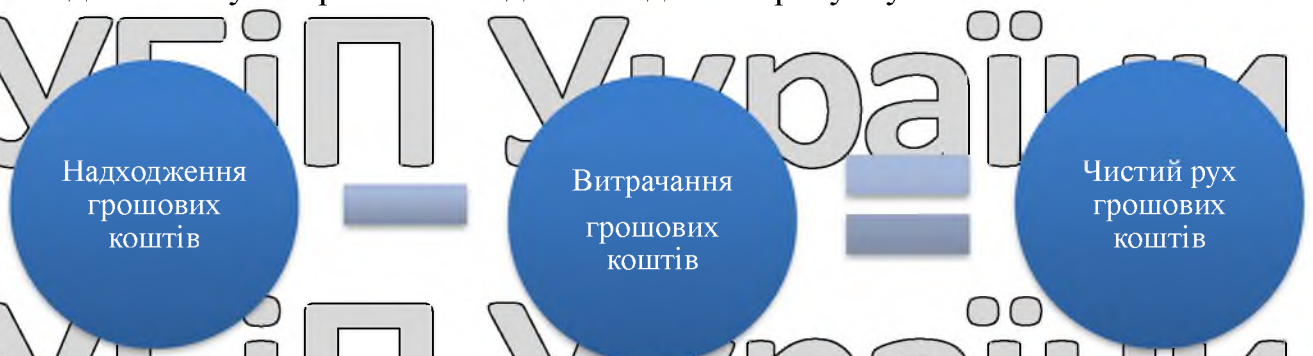

Рисунок 2.1 Схема складання звіту про рух грошових коштів для операційної діяльності за прямим методом

Джерело: адаптовано автором на основі [1].

Якщо підприємство обирає складання Звіту про рух грошових коштів за формою 3-н, то, насправді, за непрямим методом у звіті знаходять тільки ту

частину, що пов'язана із операційною діяльністю. Показники руху коштів щодо інвестиційної і фінансової діяльності визначають згідно прямого методу: окремо відображають всі надходження, які ж потім і зменшують на суму витрат чужих і інших платежів. Отже, та частина, що стосується руху коштів внаслідок інвестиційної та фінансової діяльності, в обох формах (за прямим та непрямим методом) є однаковою (рядки 3200-3395). Сумарні показники (рядки 3400-3415) у формах звітності за прямим і непрямим методом також обчислюють однаково.

Більш оптимальним для компаній є використання прямого методу для подання грошових потоків із операційної діяльності, тому що інформація, яка подана з використанням даного методу, дає можливість оцінити майбутні потоки коштів, на відміну від непрямого методу.

Непрямий метод складання Звіту про рух грошових коштів полягає в тому, що спочатку зазначають суму чистого прибутку (збитку), яку ж потім і коригують для отримання величини чистої зміни коштів через виключення впливу негрошових операцій. Під негрошовими розуміють ті операції, які не потребують залучення грошових коштів і їх еквівалентів: бартерні операції; придбання активів за допомогою емісії акцій; обмін власних акцій на акції іншого підприємства; списання дебіторської та кредиторської заборгованостей.

Складання Звіту про рух грошових коштів непрямим методом можна охарактеризувати такими коригуваннями чистого прибутку:

1) коригування на зміну негрошових оборотних активів та короткострокових зобов'язань:

+ зменшення (- збільшення) негрошових оборотних активів;
+ збільшення (- зменшення) короткострокових зобов'язань.

2) коригування на суми операцій основної (операційної) діяльності, які не зумовлюють руху грошових коштів:

+ нарахований знос необоротних активів;
+ нараховані, але не сплачені витрати;
- нараховані, але не отримані доходи;

3) коригування на суми операцій, не пов'язаних з основною (операційною) діяльністю:

+ збитки (- прибутки) від реалізації довгострокових активів та погашення боргових зобов'язань.

Отже, непрямий метод складання Звіту про рух грошових коштів передбачається коригуванням суми чистого прибутку згідно даних Звіту про фінансові результати на суму негрошових витрат та доходів. Відтак, суми негрошових доходів віднімають, при цьому суми негрошових витрат

(амортизація необоротних активів і т. ін.) додають до чистого прибутку. Сума

чистого прибутку корегується на відхилення залишків на рахунках операційних активів і зобов'язань згідно даних Балансу підприємства: приріст активів чи зменшення зобов'язань свідчать про вибуття грошових коштів, а зменшення

активів чи приріст зобов'язань свідчать про їх надходження.

Можна зробити висновок, що звіт про рух грошових коштів, який складається за непрямим методом, має деякі переваги для аналізу показників діяльності підприємства. Він демонструє взаємозв'язок отриманого чистого прибутку зі змінами активів і зобов'язань підприємства. Він є простішим для

використання, оскільки не вимагає великих розшифрувань оборотів за рахунками, саме тому в зарубіжних країнах його використовують частіше. Його недолік полягає у відсутності даних про обсяги реальних грошових потоків від операційної діяльності.

ТОВ «Декатлон Україна» складає Звіт про рух грошових коштів за прямим методом.

2.5. Особливості обліку операцій з грошовими коштами в умовах використання інформаційних систем

В сучасних ринкових умовах збільшуються потреби користувачів в оперативній, якісній та повній обліковій інформації, як для системи менеджменту підприємством, так й для інших користувачів. Важливий чинник, що сприяє своєчасному та неупередженому забезпеченню обліковою

інформацією власників, бухгалтерів, інвесторів та інших користувачів являється впровадження автоматизованих інформаційних систем обліку на базі комп'ютеризації.

Автоматизація бухгалтерського обліку – це один з ефективних способів облікового процесу і має істотний вплив на нього щодо того, щоб забезпечити та задовільнити потреби користувачів. Також автоматизація бухгалтерського обліку – це провідну рішення системи для досягнення економічного розвитку підприємства.

На даному етапі розвитку широковідомою є бухгалтерська програма за рівнем продажу є «1С: Підприємство Бухгалтерія для України», проте одночасно з нею існують й інші програми, менш відомі

«1С. Підприємство» є потужною універсальною програмою, що є комплексним рішенням завдань автоматизації для різних галузей економічної діяльності на підприємствах. Програма успішно використовується для госпрозрахункових організацій, що виробляють продукцію, виконують роботи та надають послуги операційним організаціям.

Програма 1С дає можливість здійснювати безперервний документообіг без затримок на всіх його етапах, крім того, вона може використовуватися працівниками нижчої кваліфікації, оскільки не вимагає професійно знання всіх деталей обліку. Дана програма має перелік переваг, якими в повній мірі користується ТОВ «Декатлон Україна» в своїй діяльності:

- в зв'язку з широкою номенклатурою товарів, дозволяє контролювати рух та наявність тих чи інших одиниць;
- виключення паперового документообігу, оскільки всі документи можна формувати в програмі;
- вивантаження будь-яких даних за потребою користувачів;
- зручне ведення податкового обліку, в зв'язку з великою кількістю операцій та масивом даних;
- доступом всіх користувачів інформації до даних обліку, яка не є конфіденційною;

НУБІП України

- зв'язок програми з касовим апаратом, що дозволяє оперативно оновлювати дані;
- вивантаження даних для введення платежів в системі Клієнт-Банк та

автоматичне вивантаження виписок в 1С, що дозволяє мінімізувати помилки при введенні рахунків на оплату бухгалтером та при проведенні банківської виписки;

НУБІП України

- дозволяє формувати управлінські та бухгалтерські звіти та додавати доопрацювання створені програмістами, а також оновлювати програму до найновіших версій.

Всі вище наведені переваги спрощують роботу бухгалтерського відділу та мінімізують виникнення помилок в обліку через людський фактор.

НУБІП України

Кадровий облік ТОВ «Декатлон Україна» веде в програмі «Зарплата та управління персоналом», яка включає технологічну платформу

«1С:Підприємство 8» і дозволяє автоматично формувати вивантаження платежів пов'язаних з виплатами працівникам через систему «Клієнт-Банк»

НУБІП України

Програма "Зарплата та управління персоналом" це потужний інструмент для реалізації кадрової політики підприємства, а також автоматизації різних служб підприємства, від служби управління персоналом і лінійних керівників до працівників бухгалтерії, по наступних напрямках:

НУБІП України

- планування потреб в персоналі;
- забезпечення бізнесу кадрами;
- управління компетенціями та атестація працівників;
- управління навчанням персоналу;

НУБІП України

- управління фінансовою мотивацією персоналу;
- ефективне планування зайнятості персоналу;
- облік кадрів і аналіз кадрового складу;

НУБІП України

- трудові відносини, зокрема, кадрове діловодство;
- розрахунок заробітної плати персоналу;
- управління грошовими розрахунками з персоналом, зокрема, депонування;

НУБІП України

- розрахунок регламентованих законодавством податків і внесків з фонду оплати праці;
- відображення нарахованої зарплати і податків у витратах підприємства.

У конфігурації особлива увага приділяється автоматизації управлінської діяльності менеджерів з персоналу. Зокрема, конфігурація містить наступні інструменти, які дозволяють вирішувати основні завдання, з якими зустрічаються при плануванні як менеджери з персоналу і керівники різних рівнів:

- інструмент підбору кадрів, який дозволяє здійснити всю процедуру підбору кадрів, серед іншого, ведення переписки з кандидатами по електронній пошті;
- інструмент з планування відпусток працівників;

- інструментарій управління компетенціями та проведення атестацій;
- інструментарій управління навчанням працівників; інструмент розробки схем мотивації працівників.

Для безготівкових розрахунків із покупцями, замовниками та постачальниками ТОВ «Декатлон Україна» використовує Клієнт-Банк АТ «Креді Агріколь», а для розрахунків з працівниками використовує Клієнт-Банк АТ «Райффайзен Банк Аваль».

Основна функція Клієнт-Банку полягає в наданні можливості підприємству проводити платежі зі свого поточного рахунку в банку, не відвідуючи банк, з офісу підприємства.

Крім того, Клієнт-Банк дозволяє:

- здійснювати моніторинг коштів на рахунках в банку. Тобто уповноважений працівник підприємства (як правило, це особи, наділені правом першого та другого підпису на платіжних документах) може, не відвідуючи банк, контролювати рух коштів на рахунках, з'ясовувати особу платника та призначення платежу. Завдяки цьому можна, наприклад, оперативного відвантажувати продукцію споживачам за фактом її оплати;

• отримувати виписки з відкритих рахунків;
• отримувати від банку щоденні офіційні курси іноземних валют, використовуваних при обліку операцій,

• вести довідник своїх контрагентів за платежами та довідник призначення платежу. Ці довідники дозволяють значно швидше формувати платіжні документи, оскільки відпадає необхідність заново вносити інформацію в кожен документ - готовий шаблон переноситься до платіжного документ з довідників;

• отримувати від обслуговуючого банку повідомлення про нові банківські послуги, поточні відсоткові ставки за кредитами і депозитами, іншу інформацію, яку банк вважає за необхідне оперативно передавати клієнтам.

Для приймання платежів роздрібних покупців від інтернет-продаж ТОВ «Декатлон Україна» використовує такі електронні платіжні системи: Portmone та FONDY. Обидві є українськими міжбанківськими електронними платіжними системами. Спеціалізується на послугах доставки і оплати рахунків за різні товари і послуги в режимі он-лайн через Інтернет за допомогою міжнародних платіжних карток Visa і MasterCard.

Отже, застосування ІТ технологій в обліку підприємств дасть змогу зменшити затрати на обробку даних, розраховувати точні дані, надавати оперативну і неупереджену інформацію для менеджерів та здійснювати управлінський контроль за виробничими процесами.

Висновки до 2 розділу

Об'єктом дослідження є товариство з обмеженою відповідальністю «Декатлон Україна». Основним предметом діяльності ТОВ «Декатлон Україна» є роздрібна торгівля текстильними товарами в спеціалізованих магазинах. Підприємство має самостійний баланс, розрахунковий, валютний та інші рахунки в банках, які затверджені правлінням товариства і зареєстровані в торгово-промисловій палаті, печатку зі своєю назвою.

Аналіз фінансових показників показав, що всі розраховані є менше норми та деякі з них є менші нормативних значень, що свідчить про негативний економічний стан підприємства.

Належно й своєчасно організоване облікове забезпечення управління грошовими коштами сприятиме дотриманню розрахункової та касової дисципліни, що підвищуватиме ефективність діяльності підприємства.

ТОВ «Декатлон Україна» веде синтетичний облік на рахунках 30,31,33 бухгалтерського обліку та аналітичний по кожній касі підприємства та по кожному відкритому рахунку в банку.

Інформацію про грошові кошти та їх еквіваленти підприємства можна побачити в таких формах звітності як Баланс (Звіт про фінансовий стан), Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) та Примітки до фінансової річної звітності.

Для обліку грошових коштів ТОВ «Декатлон Україна» використовує такі інформаційні системи: «1С:Підприємство 8» та Клієнт-Банк АТ «Креді Агріколь».

НУБІП України

РОЗДІЛ 3

АНАЛІЗ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ КОШТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Теоретико-методичні аспекти аналізу в системі управління грошовими коштами підприємства

Одним з основних інструментів стійкого функціонування підприємств в сучасних умовах, покращення фінансового стану й ефективності діяльності є процес управління грошовими коштами, тому що вони виступають матеріальною основою для виробництва й ефективного використання ресурсів. Відтак, варто помітити, що будь-яке планування, прогнозування та контроль за грошовими коштами підприємства неможливі без попередньої їх оцінки, тобто аналізу.

Аналіз грошових коштів підприємства – це процес дослідження системи показників, їх формування на підприємстві, виявлення основних тенденцій та закономірностей для з'ясування резервів подальшого підвищення ефективності управління ними.

Основною метою аналізу грошових коштів є виявлення рівня достатності формування грошових потоків, ефективності їх використання та збалансованості й синхронності позитивного і від'ємного грошових потоків підприємства.

Основними завданнями аналізу грошових коштів є:

- виявлення тенденцій й закономірностей розвитку грошових потоків підприємства;
- оцінка ступеня їх раціонального використання;
- виявлення та вчасне запобігання можливості виникнення ситуації банкрутства підприємства;
- вивчення факторів та прогноз збалансованості й синхронності грошових потоків за обсягом і часом для забезпечення платоспроможності підприємства;

НУБІП УКРАЇНИ

- пошук резервів підвищення ефективності та інтенсивності використання грошових потоків у процесі операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

До основних принципів проведення аналізу грошових коштів можна

віднести:

НУБІП УКРАЇНИ

- комплексність - полягає в охопленні всіх необхідних показників для всебічного дослідження грошових коштів;

- системність - полягає в дослідженні грошових коштів як складових динамічної системи, елементи якої пов'язані між собою та із зовнішнім середовищем;

НУБІП УКРАЇНИ

- коректність - полягає в використанні тих показників, які доцільні та доречні при проведенні аналізу грошових коштів, і правильності їх розрахунків.

Кількість необхідних показників повинна відповідати реальним потребам

НУБІП УКРАЇНИ

підприємства при управлінні грошовими потоками;

- послідовність - полягає в поетапному проведенні аналізу грошових коштів, що дозволяє поступово поглиблювати і узагальнювати результати аналізу;

НУБІП УКРАЇНИ

- систематизованість - полягає в необхідності планування аналітичної роботи і регулярному її проведенні;

- оперативність - полягає в швидкості і чіткості проведення аналізу, а також в своєчасному забезпеченні управління інформацією про грошові кошти для прийняття мір щодо коригування ситуації;

НУБІП УКРАЇНИ

- інтерпретованість - полягає в обґрунтуванні допустимих меж аналітичних показників, що дозволить швидко і правильно тлумачити результати аналізу;

- ефективність - полягає в виявленні диспропорцій між грошовими коштами та встановленні причин їх виникнення, підвищенні ефективності управління ними. Затрати на проведення аналізу грошових коштів повинні давати багатократний ефект.

НУБІП УКРАЇНИ

До основних способів (інструментів) аналізу грошових коштів можна віднести:

- логічні способи обробки інформації (порівняння, відносних і середніх величин, графічного і табличного подання даних, групування, балансовий, евристичні способи);

- способи детермінованого факторного аналізу (ланцюгової підстановки, абсолютних різниць, відносних різниць, інтегральний, логарифмування);

- способи стохастичного факторного аналізу (кореляційний аналіз).

За ознаками часу аналіз грошових коштів поділяється на:

- ретроспективний аналіз здійснюють після завершення господарських операцій. Він дає можливість вивчити тенденції розвитку грошових коштів, здійснювати контроль за виконанням планів, оцінювати реальний стан грошових коштів та виявляти диспропорції. Ретроспективний аналіз поділяють на оперативний і підсумковий. Оперативний аналіз проводять одразу після господарської операції або через короткі проміжки часу (зміна, доба, декада). Підсумковий аналіз проводять вивчаючи результати роботи за звітний період (місяць, квартал, рік);

- перспективний аналіз грошових коштів проводять до здійснення господарських операцій. Він потрібний для обґрунтування господарських планів та прогнозів. Перспективний аналіз поділяють на короткостроковий та довгостроковий (стратегічний). Короткостроковий охоплює період до 1 року, а довгостроковий більше 1 року.

Глибина аналізу грошових коштів визначається вимогою управлінського персоналу та поділяється на:

- експрес-аналіз, який базується на визначенні типових ознак, що дають змогу швидко та доволі точно визначити характер процесів, які відбуваються, не виконуючи глибоких досліджень, що потребують додаткового часу та засобів;

• поглиблений аналіз полягає в глибокому комплексному дослідженні з широким набором аналітичних показників, які вивчаються.

За ступенем охоплення об'єктів аналізу грошових коштів його поділяють на суцільний і вибірковий:

• при суцільному аналізі грошових потоків вивчаються всі без винятку грошові активи;

• при вибіркового аналізі вивчаються частину об'єктів, що дає змогу прискорити аналітичний процес.

Основою для аналізу грошових коштів є інформаційні джерела, що виходять із підсистем обліку, аудиту та зовнішніх джерел інформації. Підсистема обліку забезпечує аналітиків у процесі аналізу грошових потоків необхідними показниками фінансового обліку, показниками управлінського обліку, показниками аналітичного обліку та нормативно-плановими показниками. Функція підсистеми аудиту полягає в забезпеченні аналітичного процесу достовірними та об'єктивними даними про грошові потоки.

Інформація, що надходить із зовнішнього середовища досить серйозно впливає на аналіз грошових потоків й містить такі дані як: нормативно-регулюючі, показники макроекономічного становища в країні, дані галузевого розвитку, господарсько-правові дані, дані про контрагентів підприємства (постачальників, покупців); дані про конкурентів підприємства; дані про стан матеріального ринку; дані про стан ринку капіталу; дані про стан фондового ринку; науково-технічну інформацію.

В результатах аналізу грошових потоків зацікавлені не тільки внутрішні (апарат управління, власників), але і зовнішні користувачі (контролюючі органи, інвесторів, кредитори). Технологія обробки даних значною мірою залежить від вибору підприємства, проте перевагу необхідно віддати автоматизованим системам, що підвищують якість аналізу.

3.2. Аналіз ефективності та інтенсивності використання грошових потоків

НУБІП УКРАЇНИ

Під час розвитку економічних відносин збільшується увага до проблем визначення і управління грошовими потоками підприємства. Це зумовлюється

НУБІП УКРАЇНИ

тим, що умови ринкової економіки суттєво збільшують значення ролі і місця руху грошових коштів в системі управління підприємством. Саме тому управління грошовими потоками підприємства - це необхідна функціональна стратегія, успіх якої є запорукою досить високих результатів підприємницької діяльності, конкурентоздатності і динамічного розвитку підприємства.

НУБІП УКРАЇНИ

Аналіз руху грошових передбачає оцінювання ефективності й інтенсивності грошових потоків згідно спеціальних коефіцієнтів. Для того, щоб проаналізувати ефективність й інтенсивність використання грошових потоків використовуються показники Балансу, Звіту про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів та інформацію аналітичного обліку грошових коштів компанії.

НУБІП УКРАЇНИ

Ефективне формування грошових потоків – це таке надходження та витрачання грошових коштів, що створює чистий грошовий потік і дає результат у вигляді чистого прибутку.

НУБІП УКРАЇНИ

Одним з напрямків управління грошовими коштами підприємств є ефективне управління потоками грошових коштів. Отже, повна оцінка фінансового стану підприємства неможлива без аналізу потоків грошових коштів.

НУБІП УКРАЇНИ

Оцінка ефективності формування грошових потоків здійснюється за розрахунком чистого грошового потоку, позитивна величина якого свідчить про наявність у підприємства вільного залишку грошових коштів, одержаних від об'єктів господарювання в окремих періодах. Згідно даних фінансової звітності ТОВ «Декатлон Україна», проаналізуємо рівень ліквідності чистого грошового потоку (табл. 3.1).

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП України

Показники ліквідності чистого грошового потоку ТОВ «Декатлон Україна», 2018-2020 рр.

Таблиця 3.1

Показники	2018 р.	2019 р.	2020 р.	відхилення 2019 р. до 2018 р.		відхилення 2020 р. до 2019 р.	
				+/-	%	+/-	%
Коефіцієнт ліквідності грошового потоку	0,80	0,90	0,92	0,09	12	0,02	2
Коефіцієнт відношення грошових надходжень до чистого грошового потоку	22,48	224,2	92,51	-201,72	-897	-131,69	-59
Коефіцієнт інкасації дебіторської заборгованості	13,61	65,13	36,45	51,52	378	-28,68	-44
Коефіцієнт покриття кредиторської заборгованості	1,83	2,39	2,34	0,56	31	0,15	6
Коефіцієнт поповнення грошових коштів	26,42	37,79	247,11	11,37	43	209,32	554

Джерело: адаптовано автором на основі даних підприємства.

Коефіцієнт ліквідності грошового потоку характеризує забезпеченість витрачання грошей їх надходженням, оскільки показник становить 0,92 у 2020 році, що на 2% більше ніж у 2019 році, можна зробити висновок, що підприємству необхідно вживати заходи для додаткового залучення інвестиційних ресурсів. Проте даний показник має позитивну динаміку і прямує до 1.

Коефіцієнт відношення грошових надходжень до чистого грошового потоку показує, що для отримання 1 гривні чистого грошового потоку потрібно 92,51 грн грошових надходжень у 2020 році, що на 59% менше за показник 2019 року.

Коефіцієнт інкасації дебіторської заборгованості характеризує ступінь обертання дебіторської заборгованості на основі грошових надходжень та у 2020 році 36,5, що на 44% менше ніж у 2019 році.

Коефіцієнт покриття кредиторської заборгованості демонструє, що ТОВ «Декатлон Україна» може покривати свої зобов'язання за рахунок грошових

надходжень, оскільки в 2018 році він становив 1,83, в 2019 зріс на 31% і дорівнював 2,39, в 2020 порівняно з 2019 майже не змінився, збільшився орієнтовно на 6%.

Коефіцієнт поповнення грошових коштів характеризує ступінь збільшення залишку грошових коштів і приблизно дорівнює 247,11 в 2020 році, порівняно з 2019 роком він збільшився майже в 5,5 разів та має динаміку до збільшення.

Досить велике значення має оцінка ефективності грошових потоків, мета якої полягає у визначенні результативності їх формування і використання та виявленні впливу на фінансовий стан й забезпечення сталого економічного зростання підприємства. У таблиці 3.2 подано динаміку показників аналізу ефективності грошових потоків ТОВ «Декалон Україна».

Таблиця 3.2

Показники ефективності чистого грошового потоку ТОВ «Декалон

Україна», 2018-2020 рр.

Показники	2018 р.	2019 р.	2020 р.	відхилення 2019 р. до 2018 р.		відхилення 2020 р. до 2019 р.	
				±	%	±	%
				±	%	±	%
Коефіцієнт притоку грошових коштів	0,04	0,004	0,01	-0,04	-89,97	0,01	142
Коефіцієнт ефективності грошового потоку	0,036	0,004	0,010	-0,03	-88,79	0,01	148
Коефіцієнт покриття дебіторської заборгованості чистим грошовим потоком	0,61	0,29	0,39	-0,32	-52,03	0,10	36
Коефіцієнт покриття кредиторської заборгованості чистим грошовим потоком	0,08	0,01	0,03	0,09	-113,10	-0,04	-358
Коефіцієнт чистого поповнення грошових коштів	1,18	0,17	2,67	-1,01	-85,66	2,50	1485
Коефіцієнт ефективності використання оборотних активів на основі чистого грошового потоку	0,13	0,03	0,09	-0,10	-76,19	0,06	186

Джерело: адаптовано автором на основі даних підприємства.

Ефективне формування грошових потоків – це співвідношення між надходженнями та витрачаннями грошових коштів, що формує вхідний чистий грошовий потік і забезпечує отримання чистого прибутку.

Коефіцієнт притоку грошових коштів показує, що 1 гривня грошових надходжень генерує 0,04 грн. чистого грошового потоку в 2018, та має динаміку до зниження – в 2020 році на 1 гривню грошових надходжень припадає всього лиш 0,01 грн. чистого грошового потоку.

Коефіцієнт ефективності грошового потоку демонструє, що 2018 році на 0,036 грн чистого грошового потоку належить 1 грн грошових виплат, даний показник є достатньо малим та ще і має негативну динаміку – у 2020 році становить лиш 0,01 грн.

Коефіцієнт покриття дебіторської заборгованості чистим грошовим потоком дає можливість зробити висновок, що у 2020 році на 1 гривню майбутніх грошових надходжень припадає 0,39 грн. чистого грошового потоку, що 36 % більше ніж у 2019 році.

Коефіцієнт покриття кредиторської заборгованості чистим грошовим потоком становить 0,03 у 2020 році, що є достатньо малим значенням, а отже це означає, що підприємство має дуже низький ступінь покриття кредиторської заборгованості чистим грошовим потоком підприємства.

Коефіцієнт чистого поповнення грошових коштів характеризує ступінь поповнення залишку коштів підприємства за рахунок чистого грошового потоку та становить 2,67 в 2020 році.

Коефіцієнт ефективності використання оборотних активів на основі чистого грошового потоку показує, що у 2020 році розмір чистого грошового потоку, що генерується 1 гривнею оборотних активів підприємства склав 0,09 грн., а це майже вдвічі більше ніж у 2019 році.

На ліквідність та ефективність формування грошових потоків підприємства справляє вплив ряд внутрішніх та зовнішніх факторів, які наведено на рисунку 3.1

Фактори, які впливають на формування грошових потоків підприємства

Зовнішні фактори

- кон'юктура товарного ринку;
- кон'юктура фінансового ринку;
- система оподаткування підприємств;
- сформована практика кредитування постачальників і покупців продукції;
- система здійснення розрахункових операцій суб'єктів господарювання.

Внутрішні фактори

- можливість залучення засобів цільового фінансування на некомпенсаційній основі;
- життєвий цикл підприємства;
- тривалість операційного циклу;
- сезонність виробництва та реалізації продукції;
- невідкладність інвестиційних програм;
- амортизаційна політика підприємства.

Рисунок 3.1 Класифікація факторів, які впливають на формування грошових потоків підприємств

Джерело: адаптовано автором на основі []

Ступінь інтенсивності грошового потоку полягає в збільшенні або зменшенні його величини за певний період часу, тобто інтенсивним є максимальний потік. Аналіз інтенсивності грошового потоку наведений в таблиці 3.3.

Проаналізувавши дану таблицю, можна зробити висновок, що фінансовий стан підприємства є нестабільним, про що свідчить від'ємне значення чистого руху грошових коштів у 2018 та 2020 роках. Проте спостерігається позитивна тенденція зміни потоків від операційної діяльності, а саме ріст позитивного потоку та зменшення негативного в 2020 році. Також спостерігається, що значна частина позитивного потоку припадає на операційну та фінансову діяльність, проте за динамікою наведених років, можна зробити висновок, що ТОВ «Декатлон Україна» розвиває свою інвестиційну діяльність.

НУБІП України

Таблиця 3.3

Аналіз інтенсивності грошового потоку

Показники, тис. грн.	Рік			Зміна (+,-)	
	2018, тис.грн.	2019, тис.грн.	2020, тис.грн.	2019 р. до 2018 р.	2020 р. до 2019 р.
Стаття					
Операційна діяльність					
Позитивний потік	136560	292078	310037	155518	2808293
Негативний потік	212413	314623	285955	102210	-28668
Чистий рух коштів від операційної діяльності	-75852	22544	-24417	-53308	1873
Інвестиційна діяльність					
Позитивний потік	1466	393	19	1073	-374
Негативний потік	3	13193	40456	13190	27263
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	1464	-12800	-40437	-14264	-27637
Фінансова діяльність					
Позитивний потік	65340	54090	315920	-11250	261830
Негативний потік	0	17199	306670	17199	289471
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	65340	36890	9250	-28450	-27640
Грошові кошти на початок	16843	7698	9170	-9145	1472
Чистий рух грошовий потік	-9048	1546	-6771	10593	-8316
Грошові кошти на кінець	7698	9170	2535	1472	-6635

Джерело: адаптовано автором на основі даних підприємства.

3.3. Планування об'ємів, структури грошових потоків та оптимізація середнього залишку

В сучасних умовах економічної нестабільності більшість українських підприємств зустрічається із проблемою нестачі грошових коштів. Саме тому в підприємства з'являється необхідність пошуку шляхів ефективного управління грошовими потоками, який є важливим засобом збільшення ефективності їх господарювання. Важливе місце у загальному управлінні грошовими потоками посідає їх планування, бо без визначення економічних можливостей і перспектив

забезпечення сталого фінансового стану господарюючий суб'єкт не може досягти стабільного економічного розвитку. Відтак, особливої уваги набуває планування і оптимізація грошових потоків для подолання проблем нестабільності і дефіциту грошових коштів.

Планування - це ключовий елемент фінансового менеджменту, який забезпечує адекватність моделі управління фінансами підприємства потребам вимогливого та мінливого ринкового середовища й її ефективність.

Основні чинники впровадження планування потоків грошових коштів на підприємстві полягають в недостатності грошових коштів для здійснення операційної, інвестиційної й фінансової діяльності, невідповідності надходжень та витрат також ризик втрати платоспроможності.

Задачі планування грошових потоків полягають в забезпеченні операційної, інвестиційної й фінансової діяльності необхідними грошовими ресурсами; раціональному використанні грошових коштів, вирівнюванні платежів задля уникнення надмірних коливань грошового потоку; здійсненні контролю за утворенням і використанням платіжних засобів.

Для побудови прогнозного значення руху коштів на 2021 роки будемо використовувати середній темп приросту. У табл. 3.4 проведемо розрахунки середнього темпу приросту для руху грошових коштів від операційної діяльності ТОВ «Декатлон Україна».

З даних таблиці 3.4 можна зробити висновок, що за період 2016-2020 рр. відбувається ріст майже всіх показників зміни грошових потоків від операційної діяльності.

Таким чином, проведені розрахунки середнього темпу приросту руху коштів у результаті операційної діяльності показало, що чистий грошовий потік у 2021 р. зменшиться на 913 тис. грн.

У табл. 3.5 наведені результати розрахунку середнього темпу приросту для руху грошових коштів від інвестиційної діяльності.

НУБІП України

Таблиця 3.4
Зміна грошових потоків від операційної діяльності ТОВ «Декатлон Україна»,
2016 – 2020 рр.

Показник	Темп приросту, 2017 р./ 2016 р., +/-	Темп приросту, 2018 р./ 2017 р., +/-	Темп приросту, 2019 р./ 2018 р., +/-	Темп приросту, 2020 р./ 2019 р., +/-	Середній темп приросту, тис. грн.
Надходження від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	112845	66795	152943	21344	87144
Надходження від повернення авансів	75	6	47	34	41
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	-185	-35	-258	55	-157
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3	3	3	-3	0
Інші надходження	-2660	2388	2782	-3027	-122
Витрачання на оплату товарів (робіт, послуг)	-7238	38880	73884	-43176	15354
Праці	24565	22923	18744	7101	5821
Відрахувань на соціальні заходи	4573	2151	3362	-940	1211
Зобов'язань із податків і зборів	3832	3414	209	7036	3623
Витрачання на оплату авансів	1169	-181	494	836	675
Витрачання на оплату повернення авансів	5	5	5	-5	0
Інші витрачання	17600	-374	5513	14662	10087
Чистий рух коштів від операційної діяльності	-9178	-94743	53308	46961	-913

Джерело: адаптовано автором на основі даних підприємства.

Таблиця 3.5

Зміни грошових потоків від інвестиційної діяльності ТОВ «Декатлон Україна», 2016 – 2020 рр.

Показник	Темп приросту, 2017 р./ 2016 р., +/-	Темп приросту, 2018 р./ 2017 р., +/-	Темп приросту, 2019 р./ 2018 р., +/-	Темп приросту, 2020 р./ 2019 р., +/-	Середній темп приросту, тис. грн.
Надходження від отриманих відсотків	293	-954	-1174	-374	-724
Витрачання на придбання необоротних активів	25654	13986	13193	27263	20228
Інші платежі	1	2	-3	0	-1
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	-28737	27637	-14264	-27637	-10750

Джерело: адаптовано автором на основі даних підприємства.

Проведені розрахунки показали, що надходження від отриманих відсотків в середньому зменшились на 10750 тис. грн. за період з 2016-2020 рр., в той же ж час збільшилися витрачання на придбання необоротних активів на 20228 тис.

грн.

У табл. 3.6 проведемо розрахунки середнього темпу приросту для руху грошових коштів від фінансової діяльності.

Таким чином, згідно даних в таблиці 3.6, можна зробити висновок, що чистий рух грошових коштів від фінансової діяльності у 2021-2022 роках зменшиться на 28045 тис. грн.

Таблиця 3.6

Зміни грошових потоків від фінансової діяльності ТОВ «Декаллон Україна»,
2016 – 2020 рр.

Показник	Темп приросту, 2017 р./ 2016 р., +/-	Темп приросту, 2018 р./ 2017 р., +/-	Темп приросту, 2019 р./ 2018 р., +/-	Темп приросту, 2020 р./ 2019 р., +/-	Середній темп приросту, тис. грн.
Надходження від власного капіталу	-52840	17565	-18751	-46590	-32670
Отримання позик	132478	185486	7500	308420	157960
Погашення позик	185448	55486	7500	274470	140985
Витрачання на сплату відсотків	358	1554	10735	-9253	741
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	9654	12845	-1035	24253	11609
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	26640	28640	-28450	-27640	-203

Джерело: адаптовано автором на основі даних підприємства.

Використовуючи дані таблиць 3.4, 3.5, 3.6 проведемо розрахунки прогнозного чистого грошового потоку від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності ТОВ «Декаллон Україна» на 2020р. з урахуванням розрахунків середнього темпу приросту грошових потоків. (табл. 3.7). Згідно проведених прогнозів у розрізі операційної, інвестиційної та фінансової

діяльності можна розрахувати прогностичні значення чистого грошового потоку ТОВ «Декатлон Україна» на 2021 р. (табл. 3.7)

Таблиця 3.7

Прогноз чистого руху коштів у результаті діяльності ТОВ «Декатлон Україна» на 2021р.

Показник	Темп приросту, 2017 р./ 2016 р., +/-	Темп приросту, 2018 р./ 2017 р., +/-	Темп приросту, 2019 р./ 2018 р., +/-	Темп приросту, 2020 р./ 2019 р., +/-	Середній темп приросту, тис. грн.	2021 р.
Чистий рух коштів від операційної діяльності, тис. грн.	-9178	-94743	53308	46961	-913	23503
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності, тис. грн.	-28737	27637	-14264	-27637	-10750	-51187
Чистий рух коштів від фінансової діяльності, тис. грн.	27640	27640	-28450	-27640	-203	9048
Чистий рух грошових коштів за звітний період, тис. грн.	-10275	-39466	10593	-8316	-11866	-18637

Джерело: адаптовано автором на основі даних підприємства.

Отже, згідно показників таблиці 3.7, можна підсумувати, що чистий грошовий потік ТОВ «Декатлон Україна» у 2021р. буде зменшуватись на 11 866 тис. грн. та орієнтовно буде становити – 18 637 тис. грн.

Динаміка чистого руху грошових коштів наведена на рис. 3.2

Рисунок 3.2. Динаміка руху грошових коштів ТОВ «Декатлон Україна»

Джерело: адаптовано автором на основі даних підприємства.

3.4. Шляхи підвищення ефективності управління грошовими потоками підприємства

Раціональне управління грошовими потоками в сучасних умовах дозволяє вирішити головне завдання підприємства, яке полягає в підвищенні ефективності його функціонування, і, в той же ж час, забезпечує фінансову рівновагу і безперервність діяльності підприємства, прискорює капіталообіг, знижує ризик неплатоспроможності та дозволяє отримати вищі прибутки.

Велика увага до управління грошовими потоками зумовлена необхідністю ефективного управління оборотним капіталом (оцінки короткострокових потреб в наявних грошах і управління запасами); планування часових параметрів капітальних витрат, управління капітальними потребами (фінансування за рахунок власних коштів або кредитів банку); управління витратами та їхньою оптимізацією для більш раціонального розподілу ресурсів підприємства у процесі виробництва та управління економічним зростанням. Підтримка фінансової рівноваги і забезпечення збільшення основного показника – вартості підприємства – це запорука економічного зростання підприємства.

Грошові потоки - це один із найважливіших факторів розвитку українських підприємств в умовах фінансової кризи й недостатності оборотних активів. Варто помітити, що ефективність діяльності підприємства знаходиться у безпосередній залежності від того, наскільки швидко кошти, вкладені у активи, перетворюються у реальні гроші.

В сучасному етапі розвитку економіки істотно впливає на рівень ефективності суб'єкта господарювання, а саме управління грошовими потоками, оскільки забезпечує безперервність та скорочення фінансового та операційного циклів, поточну й абсолютну ліквідність та знижує платоспроможність.

Сутність ефективного управління грошовими потоками на підприємстві визначають за допомогою таких чинників:

1. Грошові потоки обслуговують провадження господарської діяльності підприємства майже у всіх її аспектах. Грошовий потік можна представити як систему "фінансового кровообігу" господарського організму підприємства.

2. Фінансова рівновага породжує ефективне управління грошовими потоками.

3. Правильне формування грошових потоків сприяє підвищенню ритмічності здійснення операційного процесу підприємства.

4. Ефективне управління грошовими потоками дає можливість зменшити потреби підприємства у позиковому капіталі. Активно керуючи грошовими потоками, забезпечується більш раціональне та заощадливе використання власних фінансових ресурсів, які сформовані з внутрішніх джерел, знижується залежність темпів розвитку підприємства від позикового капіталу.

5. Управління грошовими потоками – це важливий фінансовий важіль в забезпеченні збільшення обороту капіталу підприємства.

6. Зниження ризику неплатоспроможності підприємства настає за допомогою ефективного управління грошовими потоками. Навіть в підприємств, які успішно здійснюють свою діяльність та отримують суму прибутку, необхідну для розвитку, неплатоспроможність може виникнути внаслідок незбалансованості різних грошових потоків в часі. Синхронізація надходження та виплат коштів, яка відбувається безпосередньо у процесі управління грошовими потоками підприємства, і дозволяє прибрати фактор неплатоспроможності.

7. Активні форми управління грошовими потоками дають змогу підприємству отримувати прибуток, який створений його грошовими активами.

Управління грошовими потоками включає в себе реалізацію таких етапів:

1) планування і прогнозування грошових потоків та складання відповідних внутрішніх фінансових документів;

2) імплементація бюджету грошових потоків, яка є невід'ємною частиною системи бюджетів підприємства, як процес його повного дотримання при організації операційної, інвестиційної, фінансової діяльності;

3) контролю виконання бюджету грошових потоків і планових показників звіту про рух грошових коштів;

4) корегування планових величин відповідно до зміни внутрішніх та зовнішніх умов реалізації бюджету грошових потоків.

Шляхи підвищення ефективності управління грошовими коштами полягають в:

– повноті та своєчасності покриття потреби підприємства у капіталі з метою фінансування його операційної, інвестиційної і фінансової діяльності;

– підтриманні прийняттого рівня платоспроможності й ліквідності та попередженні формування чи розвитку фінансової кризи;

– збільшенні вхідних грошових потоків як основного джерела фінансування підприємства та їх оптимізації у розрізі видів,

– скороченні циклу обороту грошових коштів;

– підтриманні балансу між формуванням резерву ліквідності й втраченими альтернативними можливостями;

– забезпеченні ефективності використання грошових коштів підприємства через оптимальний їх розподіл часу та простору;

– скороченні накладних затрат підприємства, які пов'язані з генеруванням його грошових потоків, насамперед з надходженням вхідних грошових потоків.

Отже, досконале управління потоками грошових коштів підприємства забезпечить формування додаткових фінансових ресурсів для фінансових

інвестицій, які будуть приносити прибуток та забезпечуватися реалізацією принципів, серед яких можна виділити такі:

- інформативна достовірність;
- забезпечення ефективності;

• забезпечення ліквідності;

• планування

• забезпечення збалансованості.

Ефективна система управління грошовими потоками, що організована із урахуванням вищенаведених принципів, створює основу значних темпів

розвитку підприємства, збалансованості суми надходжень від основних видів господарської діяльності й постійного зростання ринкової вартості.

Висновки до 3 розділу

Неможливо управляти грошовими коштами без проведення їх аналізу. Аналіз проводиться на основі достовірної фінансової звітності, яка дає можливість оцінювати ефективність використання грошових потоків у контексті минулих подій фінансово-господарської діяльності підприємства. Для вирішення стратегічних завдань управляючої системи необхідні відомості про майбутні грошові потоки підприємства, тобто їх прогнозні значення.

Розрахувавши показники ефективності ТОВ «Декатлон Україна» можна зробити висновок, що на 1 гривню грошового притоку припадає лише 0,01 грн.

чистого грошового потоку.

Аналіз інтенсивності ТОВ «Декатлон Україна» показав, що основна частина позитивного та негативного грошового потоку припадає на операційну діяльність.

Планування грошових потоків є одним із найважливіших аспектів фінансового менеджменту, оскільки грошові кошти є найбільш ліквідними активами підприємства, здатними легко трансформуватися в будь-який інший вид активів і в сучасних умовах виступають матеріальною основою ефективного процесу виробництва.

Розрахунок прогнозних показників показав, що у 2021 році чистий грошовий потік ТОВ «Декатлон Україна» у 2021р. буде зменшуватись на 11866 тис. грн. та орієнтовно буде становити -18 637 тис. грн.

ВИСНОВКИ

Отже, у магістерській роботі було досліджено обліково-аналітичне забезпечення управління грошовими коштами, здійснено огляд їх теоретико-методичних основ, розглянуто облік грошових коштів, представлено методичні аспекти аналізу та застосовано їх в дослідженні.

Згідно поставленої мети було виконано такі завдання: розкрито теоретичні та методичні положення обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими коштами, розглянуто методика бухгалтерського обліку грошових коштів та їх еквівалентів на підприємстві, викладено інформацію про грошові кошти та їх еквіваленти при відображенні в фінансовій звітності підприємств, проведено аналіз грошових активів та їх вплив на ефективність управління підприємством.

Об'єктом дослідження стало ТОВ «Декатлон Україна», це підприємство, основним видом діяльності якого є роздрібна торгівля текстильними товарами та спортивним інвентарем у спеціалізованих магазинах. Діяльність підприємства регулюється Господарським Кодексом України, Кодексом законів про працю та іншим чинним законодавством. Підприємство має самостійний баланс, розрахунковий, валютний та інші рахунки в банках, які затверджені правлінням товариства і зареєстровані в торгово-промисловій палаті, печатку зі своєю назвою.

Аналіз фінансово-майнового стану ТОВ «Декатлон Україна» показав, що в 2020 році більшість показників зменшуються порівняно з 2019 роком, коли вони значно більші значень 2018 року.

Горизонтальний аналіз балансу ТОВ «Декатлон Україна» показав, що сума активів та пасивів збільшилась вдвічі, це відбулось за рахунок збільшення оборотних, необоротних активів та поточних зобов'язань.

Вертикальний аналіз ТОВ «Декатлон Україна» демонструє, що основну частину в активі балансу займають основні засоби та товари, а пасиви балансу значну частку займають поточні та довгострокові зобов'язання.

Необхідно зазначити, що грошові кошти є незамінною складовою усіх фінансових операцій суб'єкта підприємницької діяльності. З метою підвищення ефективності системи стратегічного управління грошовими потоками

підприємства доцільно сформувати систему обліково-аналітичної інформації, щоб забезпечила б адекватну та повномасштабну підтримку прийняття рішень.

Така система може бути створена шляхом комплексного поєднання:

- даних оперативного, стратегічного управлінського, фінансового обліку;

- застосування сучасних інформаційних технологій; зовнішніх джерел інформації щодо руху грошових потоків;

- побудови ефективної структури даних, що дозволить здійснювати прогнозування, планування, оцінку;

- контроль фінансово-господарської діяльності та забезпечуватиме необхідний обсяг інформації для оперативного прийняття управлінських рішень.

Аналіз грошових потоків ТОВ «Декатлон Україна» показує, що підприємство є нестабільним, оскільки в двох із трьох досліджуваних років

від'ємне значення чистого руху грошових коштів. Зокрема, показник ефективності грошового потоку показав, що на 1 гривню грошового притоку

припадає лише 0,01 грн. чистого грошового потоку. При аналізі інтенсивності грошового потоку було виявлено, що основна частина позитивного та

негативного грошового потоку належить операційній діяльності.

Також було розраховано прогнозні показники грошового потоку ТОВ «Декатлон Україна», які показали, що у 2021 чистий грошовий потік ТОВ

«Декатлон Україна» буде зменшуватись на 11866 тис. грн. та орієнтовно буде становити 18 637 тис. грн.

Згідно всього вище наведеного можна зробити висновок, на підприємстві неефективна система управління грошовими коштами, це може бути спричинене

недостатністю контролю, аналізу, планування та збалансованості грошових потоків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андросович О.В., Олійник С.О. Проблемні аспекти обліку операцій з грошовими коштами та шляхи їх вирішення: матеріали наук.-практ. конф. 22 бер. 2019 р. Київ: НУБіП, 2019. С. 57-59.
2. Баканов М. І. Шеремет А. Д. Теорія економічного аналізу: Київ, 2012. С.416
3. Бандурка О.М., Коробов М.Я. та ін. Фінансова діяльність підприємства. Київ. Видавництво «Наш формат» 2015. 323 с
4. Барабаш Н.С. Аналіз грошових потоків у системі фінансового менеджменту. Вісник Хмельницького національного університету. 2010. -№2. – Т. 2. с. 164-167
5. Бланк І.О., Ситник Г.В. Фінансове забезпечення розвитку підприємств. Київ: КНТЕУ, 2011. 344 с
6. Богданюк О.В., Волочай Ю.В. Оцінка формування грошових коштів підприємства з метою ефективного управління його фінансовою діяльністю. Молодий вчений, 2017. С.387-389.
7. Боярова О.А., Пономаренко П.А. Платіжне доручення – ключовий документ безготівкових розрахунків. матеріали наук.-практ. конф. 27 лист. 2019 р. Київ: НУБіП, 2019. С. 80-82.
8. Бутрик О.О., Шевчук К. В. Методичні аспекти аудиту операцій на рахунках в банку. матеріали наук.-практ. конф. 21 листоп. 2018 р. Київ: НУБіП, 2019. С. 47-50.
9. Вигівська І.М. Особливості складання звіту про рух грошових коштів за вітчизняними та міжнародними стандартам. Вісник ЖДТУ. 2016. № 4(34). С. 41-49
10. Вишняков В. Г. Управлінська звітність про наявність і рух грошових коштів та їхніх еквівалентів Менеджмент та підприємництво в Україні: Етапи становлення та проблеми розвитку. 2013. №570. С.13-19.

11. Г.В. Осовська, О.О. Юркевич, Й.С. Завадська. Економічний словник. Київ: Кондор, 2017. 358 с.

12. Гадзевич О. І. Аналіз стану грошових розрахунків як засіб підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства

URL : http://www.visnykekon.uzhnu.edu.ua/images/pubs/45/2/45_2_239-242_Гадзевич.pdf

13. Гриліцька А.В. Математичні моделі оптимізації коштів та аналіз руху грошових коштів Економіст. 2015. № 6. С. 50–53.

14. Гриліцька А.В. Оптимізація залишків грошових коштів / А. В. Гриліцька // Матеріали IV-ої Міжнародної науково-практичної конференції „Теорія і практика сучасної економіки”. Черкаси: ЧДТУ, 2008. С. 269–273.

15. Гуцаленко Л. В., Коцупатрий М. М., Марчук У. О. Внутрішньо-господарський контроль: навч. посіб. Київ. 2014. 198 с.

16. Гуцаленко Л.В., Рибаконь Ю.С. Оцінка системи внутрішнього контролю на підприємстві: матеріали наук.-практ. конф. 22-23 грудн. 2017 р. Львів. ГО «Львівська економічна фундація», 2017. С. 134-136

17. Дерев'янюк С.І., економічна сутність поняття «електронні гроші» та проблеми їх обліку. Науковий збірник публікацій. 2017.

18. Дерев'янюк С.І., Панченко К.М. Особливості безпечного застосування банківських платіжних карток: матеріали наук.-практ. конф. 23 бер. 2018 р. Київ. НУБіП, 2018. С. 83-85.

19. Дерев'янюк С.І., Яценко Л.В. Фінансова безпека банку в сучасних умовах. Первый независимый вестник. 2015. Вип. 3. С. 115–120.

20. Дерій М.В., Дефініції «грошові кошти» і «грошові потоки»: відмінності та взаємозв'язок: економічний аналіз. Тернопіль, 2010. Вип. 6. С. 60-64

21. Закон України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» № 440 від 14.01.2020 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>

22. Заремба Є.М. Грошові потоки підприємства: сутність і класифікація. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Міжнародний збірник наукових праць. 2012. С. 87–92.

23. Заремба Є.М. Система внутрішнього контролю операцій з грошовими коштами. Житомир: ЖДТУ. 2012. С. 89–92.

24. Інструкція «Про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах», затверджена Національним

банком України №23 від 28.01.2019 URL:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03>.

25. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: постанова №22 від 21.01.2004р.

URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04>

26. Інформаційні системи бухгалтерського обліку / Ф. Ф. Бутинець, С. В. Івахненко, Т. В. Давидюк, Т. В. Шахрайчук. Житомир : ПП «Рута», 2010. 544 с.

27. Калюга Є.В., Лазаришина І.Д., Савчук В.К. Облік і оподаткування у питаннях і відповідях: навч.-метод. посіб. Київ, 2017. 39с.

28. Кім Ю.Г. Бухгалтерський та податковий облік: первинні документи та порядок їх заповнення : навч. посібник для ВНЗ. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 600 с.

29. Климюк М. Облік, аналіз та аудит грошових коштів в національній валюті. Матеріали IV Звітної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та викладачів. Київ-Дубно : ТзОВ «Ассоль», Університет «Україна». 2017. С.164–166.

30. Кобзар Ю. О., Калюга Є.В. Облік грошових коштів на поточному рахунку в банку: матеріали наук.-практ. конф. 21 листоп. 2018р. Київ: НУБіП, 2019. С. 145-149.

31. Кобзар Ю.О., Богданюк О.В. Класифікація грошових коштів для потреб обліку й аналізу: матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. 20 травня 2020р. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. С 45.

32. Кобзар Ю.О., Богданюк О.В. Переваги та недоліки складання звіту про рух грошових коштів: матеріали 75-ї наук.-практ. конф. 25 листопада 2021р. Київ: НУБіП, 2021. С.

33. Комаринський Я., Яремчук І. Фінансово-інвестиційний аналіз: Навч. Посібник. Київ: Українська енциклопедія ім. М.П.Бажана, Агентство «Київська пам'яті України», 2006. 298с.

34. Косміна Р. М. Бухгалтерський облік : Навч. Посібник. Київ: Вища шк., 2006. 174 с.

35. Кошпельок Г.В. Інформаційне забезпечення аналізу грошових потоків підприємства. Вісник соціально-економічних досліджень. 2016. Вип. 11. С. 232-239.

36. Кузик Н.П., Дуда Ю.І. Облік розрахунків з підзвітними особами при використанні корпоративних пластикових карток: матеріали наук.-практ. конф. 27 лист. 2019 р. Київ: НУБіП, 2019. С. 30-31

37. Литвин В.М., Стельмах М.В. Фінансовий аналіз. Навч. посіб., Київ: «Хай Тек Прес», 2008. 336 с.

38. Мельянова Л.В., Внутрішній контроль в інформаційній системі управління підприємством. Міжнародний збірник наукових праць. 2014. Вип. 4. С. 274-278.

39. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів» URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_022

40. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 «Звіт про рух грошових коштів» URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_019.

41. Мних Є. В. Економічний аналіз. Київ: ЦУЛ, 2008. 412с.

42. Національний банк: темпи розвитку ринку платіжних карток https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=81801764&cat_id=55838

43. Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

44. Облік, аналіз, аудит, звітність та оподаткування в умовах глобалізації: монографія/ Даньків Й.Я., та ін. Ужгород. 2018. 87с.

45. Петрук О.М. Облік і контроль міжнародних розрахунків із застосуванням інформаційно-комп'ютерних технологій / Петрук О.М., Легенчук

С. Ф. / Вісник ЖДТУ / Економічні науки. – Житомир: ЖДТУ, 2005. – № 2 (32). – С. 152-166

46. Подольська В. О. Фінансовий аналіз : Навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2007. 488 с.

47. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 "Вплив змін валютних курсів" від 19.08.2014р. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00>

48. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV: URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

49. Сопко В.В. Бухгалтерський облік: Навч. посібник. Київ: КНЕУ, 2011. 578 с.

50. Талах Т.А. Особливості методики проведення аналізу та оптимізації грошових потоків підприємства. Луцький НТУ. 2018. Вип. 45 (20). Ч. 2. С. 247-260.

51. Ткаченко Н.М. Теоретико-методологічні проблеми формування бухгалтерського фінансового обліку. Київ: А.С.Ж., 2011. 348с.

52. Тянь Р.Б., Лисенко О.В. Структурний аналіз грошових потоків із метою підвищення надійності їх прогнозування. 2012. С. 110–120.

53. Ф.Ф. Бугинець, Бухгалтерський фінансовий облік. Підручник. Житомир, ПП. «Рута», 2017.

54. Фінансовий менеджмент. Навчальний посібник/ Момот Т.В. та ін.. Київ/Центр учбової літератури, 2011. С. 47-53.

55. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: Підручник/Олійчук М.Ф. та ін., за ред. М.Ф.Олійчука. Київ, 2016. 114с.

56. Хайлова Т.В., Кувшинчикова А.С. Деякі питання безготівкових розрахунків і шляхи їх вирішення. Економіка та право № 1. 2014. С. 103-107.

57. Циган Р.М. Удосконалення класифікації грошових потоків з урахуванням сучасних умов господарювання. Актуальні проблеми економіки. 2016. С. 150–155.

58. Шатрук Б. Тенденції банкрутства підприємств в Україні: причини та наслідки URL: <http://www.bsfa.edu.ua/files/Konf2013/89.pdf>.

59. Шмергун Н.П., Головка І.В. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник. Київ: ЦНЛ. 2006. С. 96-100

60. Шорещька Н. І. Досвід зарубіжних країн щодо практики еквайрингового обслуговування та прогнози його розвитку. 2017 рік: Матеріали економічного форуму 2017р. Луцьк: Луцький національний технічний університет. 2017. С.198.

61. Шпак Н.О. Основні принципи формування стратегії забезпечення економічної стабільності підприємства URL: http://nuft.edu.ua/page/51adaed39c2a2/files/Materiali_V_Vseukrayinskoyi_naukovo-praktichnoi_konferentsiyi%20%281%29.pdf.

62. Ясишева В.В. Теоретичні аспекти аналізу грошових потоків підприємств. Економічний простір № 166. 2018. С. 123– 131.

63. Яценко В.М., Пронь Н. О. Внутрішній контроль на підприємствах України: проблеми розвитку та шляхи їх вирішення. Збірник наукових праць ЧДТУ № 22. 2014. С. 3–7.

64. Bilousova A.Y. Relevant information about cash flows for investors,. International Journal of Engineering & Technology, Vol.7 2018. №3 2. С. 322–328. (Scopus).

65. Pogorelov Y. The role of entrepreneur competencies in the development of retail. Economic Sciences for Business . 2018. No.1. P. 55-61. (Web of Science)

НУБІП України

НУБІП України

ДОДАТКИ

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Горизонтальний аналіз активу балансу ТОВ «Декатлон Україна»

Актив	Код рядка	На кінець звітного періоду 2019 року	На кінець звітного періоду 2020 року	Абсолютне відхилення, тис. грн.	Відносне відхилення, %
I. Необоротні активи					
Нематеріальні активи	1000	1949	1671	-279	-14,30
первісна вартість	1001	2443	2683	240	9,81
накопичена амортизація	1002	494	1012	519	105,03
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2497	9877	7380	295,62
Основні засоби	1010	106243	156281	50038	47,10
первісна вартість	1011	130677	198959	68282	52,25
знос	1012	24433	42678	18245	74,67
Усього за розділом I	1095	110689	167828	57139	51,62
II. Оборотні активи					
Запаси	1100	35446	57675	22229	62,71
Товари	1104	35446	57675	22229	62,71
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1489	6394	4905	329,43
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	111	7790	7679	6922,68
за виданими авансами					
з бюджетом	1135	655	70	-585	-89,33
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3066	2928	-138	-4,50
Гроші та їх еквіваленти	1165	9170	2535	-6636	-72,36
Готівка	1166	360	392	32	8,94
Рахунки в банках	1167	6769	1167	-5602	-82,76
Витрати майбутніх періодів	1170	372	424	51	13,80
Інші оборотні активи	1190	494		-494	-100,00
Усього за розділом II	1195	50804	77815	27011	53,17
Баланс	1300	161494	245643	84150	52,11

Горизонтальний аналіз пасиву балансу ТОВ «Декатлон Україна»

Пасив	Код рядка	На кінець звітнього періоду 2019 року	На кінець звітнього періоду 2020 року	Абсолютне відхилення, тис. грн.	Відносне відхилення, %
I. Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	149007	149007	0,00	0,00
Капітал у дооцінках	1405	-293	913	1206	-411,72
Додатковий капітал	1410	-1274	-1274	0,00	0,00
Накопичені курсові різниці	1412	-1274	-1274	0,00	0,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-137150	169432	-32282	23,54
Усього за розділом I	1495	10291	-20785	-31075	-301,97
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
Інші довгострокові зобов'язання	1515	65742	86434	20692	31,48
Усього за розділом II	1595	65742	86434	20692	31,48
III. Поточні зобов'язання і забезпечення					
Короткострокові кредити банків	1600		33950	33950	0,00
Поточна кредиторська заборгованість за:					
довгостроковими зобов'язаннями	1610	20919	26377	5458	26,09
товари, роботи, послуги	1615	6672	6840	168	2,52
розрахунками з бюджетом	1620		1469	1469	0,00
розрахунками з оплати праці	1630	276	89	-187	-67,69
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	58	514	355	224,54
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	51439	86486	35048	68,13
Поточні забезпечення	1660	5983	19777	13795	230,58
Доходи майбутніх періодів	1665	5	5	5	-98,53
Інші поточні зобов'язання	1690	9	4491	4481	48118,69
Усього за розділом III	1695	85461	179994	94533	110,62
Баланс	1900	161494	245643	84150	52,11

Вертикальний аналіз активу балансу ТОВ «Декатлон Україна»

Актив	Код рядка	На кінець звітного періоду 2019 року	На кінець звітного періоду 2020 року	Частка у % до суми балансу 2019 р.	Частка у % до суми балансу 2020 р.
I. Необоротні активи					
Нематеріальні активи	1000	1949	1671	1,21	0,68
первісна вартість	1001	2443	2683	1,51	1,09
накопичена амортизація	1002	494	1012	0,31	0,41
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2497	9877	1,55	4,02
Основні засоби	1010	106243	156281	65,79	63,62
первісна вартість	1011	130677	198939	80,92	81,00
знос	1012	24433	42678	15,13	17,37
Усього за розділом I	1095	110689	167828	68,54	68,32
II. Оборотні активи					
Запаси	1100	35446	57675	21,95	23,48
Товари	1104	35446	57675	21,95	23,48
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1489	6394	0,92	2,60
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	111	7790	0,07	3,17
за виданими авансами					
з бюджетом	1135	655	70	0,41	0,03
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3066	2928	1,90	1,19
Гроші та їх еквіваленти	1165	9170	2535	5,68	1,03
Готівка	1166	360	392	0,22	0,16
Рахунки в банках	1167	6769	1167	4,19	0,47
Витрати майбутніх періодів	1170	872	424	0,23	0,17
Інші оборотні активи	1190	494		0,31	0,00
Усього за розділом II	1195	50804	77815	31,46	31,68
Баланс	1300	161494	245643	100,00	100,00

Вертикальний аналіз активу балансу ТОВ «Декатлон Україна»

Пасив	Код рядка	На кінець звітного періоду 2019 року	На кінець звітного періоду 2020 року	Частка у % до суми балансу 2019 р.	Частка у % до суми балансу 2020 р.
I. Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	149007	149007	92,27	60,66
Капітал у дооцінках	1405	-293	913	-0,18	0,37
Додатковий капітал	1410	-1274	-1274	-0,79	-0,52
Накопичені курсові різниці	1412	-1274	-1274	-0,79	-0,52
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-137150	-169432	-84,93	-68,97
Усього за розділом I	1495	10291	20785	6,37	-8,46
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
Інші довгострокові зобов'язання	1515	65742	86434	40,71	35,19
Усього за розділом II	1595	65742	86434	40,71	35,19
III. Поточні зобов'язання і забезпечення					
Короткострокові кредити банків	1600	0,00	33950	0,00	13,82
Поточна кредиторська заборгованість за:					
довгостроковими зобов'язаннями	1610	20919	26377	12,95	10,74
товари, роботи, послуги	1615	6672	6840	4,13	2,78
розрахунками з бюджетом	1620		1469	0,00	0,60
розрахунками з оплати праці	1630	276	89	0,17	0,04
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	158	514	0,10	0,21
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	51439	86486	31,85	35,21
Поточні забезпечення	1660	5983	19777	3,70	8,05
Доходи майбутніх періодів	1665	5	0,0	0,001	0,00
Інші поточні зобов'язання	1690	9	4491	0,01	1,83
Усього за розділом III	1695	85461	179994	52,92	73,27
Баланс	1900	161494	245643	100,00	100,00

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України